DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAI II.) WILKES-BARRE, PA. BIRŽELIO (JUNE) 9 D. 1910 M. No. 23.

ENTERED AS SECOND--CLASS MATTER AUGUST 21st. 1909. AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE. PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3. 1897

TREČIOJI NEDĖLIA PO SEKMINIŲ.

Leckija. Rym. VIII, 18—23. — Broliai: Aš manau, kad šių laikų kentėjimai nėra verti palyginti prie busiančios garbės, kuri bus mums apreikšta. Nes sutvėrimo išsiilgimas laukia apreiškimo Dievo sunų. Nes sutvėrimas tapo padarytas paduotu tuštybei, ne gerumu, bet per tą, kurs jį padarė paduotu, viltyje; nes sutvėrimas pats savyje taip-pat bus išliuosuotas nuo pagedimo vergijos į Dievo sunų garbės liuosybę. Nes męs žinome, kad kiekvienas sutvėrimas vaitoja ir yra darbe net ikišiol. Ir netik tai jis, bet ir męs taip-pat, kurie turime pirmuosius dvasios vaisius, net męs patįs savyje vaitojame, laukdami pasavinimo Dievo sunų, musų kuno atpirkimo, Kristuje Jezuje, musų Viešpatyje.

Evangelija. Luk. V, 1—11. — Anuomet, kad minios spaudėsi prie Jėzaus, idant klausytų Dievo žodžių, o jis stovėjo šalia Genezareto ežero. Ir pamatė du laivu, stovinčiu prie ežero, o žvejai buvo išėję ir plovė tinklus. O įėjęs į vieną laivą, kuri buvo Simano, prašė jo, kad truputį pavažiuotų nuo žemės. O atsisėdęs mokino minias iš laivo. O kad nustojo kalbėti, tarė Simanui: Užvažiuok gelmėn ir užleiskite jusų tinklus gaudymui. O Simanas atsakė: Mokytojau, dirbdami kiaurą naktį nieko nepagavome; bet ant tavo žodžio mesiu tinklą. O kad tai padarė užgriebė daugybę žuvų ir plyšo jų tinklas. Ir pamojo draugams, kurie buvo kitame laive, kad ateitų ir padėtų jiems. Ir atėjo ir pripildė abu laivu, taip jog bemaž kone pasinėrė. Ką regėdamas Simanas Petras puolė prie Jėzaus kelių, tardamas. Viešpatie, išeik nuo manęs, nes esu žmogus nusidėjėlis. Nes jį ir visus, kurie su juo buvo, buvo paėmusi baimė iš laimėjimo žuvų, kuriąs pagavo. Taipos Jokubą ir Joną, Zebedėjaus sunus, kurie buvo Simano draugais. Ir tarė Jėzus Simanui: Nesibijok, nuo šiol gaudysi žmones. Ir ištraukęs laivus ant žemės, ėjo paskui jį, apleidę viską.

"PETRO VALTIS".

Šios dienos evangelija aprašo atsitikimą, kuomet Viešpats Jėzus, bemokydamas žmones ant kranto ežero Genezareth, išvydo ant vandens dvi valti, iš kurių viena prigulėjo Simonui, paskui pavadintam Petru ir kuris turėjo tapti vietininku Kristaus ir regimąja galva Jo Bažnyčios ant žemės. Mūsų Viešpats įžengė į tą valtį ir prisakė jos savininkui pasiirti toliau biskį nuo kranto: iš tos valties, kaipo iš sakyklos, mokino Jis paskui žmones stovinčius ant kranto. Po pamokslui įsakė Simonui užleisti tinklus ant žvejonės, bet Simonas ištikimai atsakė: "Mokytojau, per visą naktį dirbdami nieko negavome, vienok ant žodžio Tavo užleisiu tinklą". Ką padarius, tokią daugybę žuvų pagavo, jog tinklas ėmė plyšti; pamojo tad į draugus, kurie kitoje buvo valtyje, kad ateitų ir padėtų jiems, ir pripildė abu laivu taip, jog maž negrimzdo.

Įsidėmėk čia du dalyku: Viešpats išsirinkęs Petro valtį, įžengia į ją, — žmonės iš kitos valties ateina Petrui į pagalbą. Taip ir šiandien yra. Kristus yra Petro valtyje arba Katalikų Bažnyčioje; iš ten Jis kalba Petro įpėdinių lūpomis, iš kurių kiekvienas Viešpaties malone yra neklaidingu; iš ten Jis visiems žmonėms įsako rinktiesi prie Petro ir būti ištikimais jo valiai. Ar męs privalome savo atydą ant tų įsakymų atkreipti ar ne? Ta yra Dievo valia, kad visas svietas Jo įsakymų klausytų ir kad būtų viena ir rami Jo Bažnyčia, o ne šimtai kariaujančių sektų. Męs kasdien to prašome Viešpaties Maldoje: "Ateik karalystė Tavo, būk valia Tavo, kaip danguj taip ir ant žemės." Danguje yra vienybė, ten nėra atsiskyrimų, nesutikimų ir ginčų. Saldž. Širdies Jėzaus troškimu yra suvienyti dušias, dėl kurių išganymo Jis atėjo. Jis norėtų visus žmones atvesti į vieną tikrą avidę. Tam tikslui Jis ieško nusidėjėlio ir netikinčio ir stabmeldžio ir savo jieškojime niekad nenuilsta, ir Jo meilė niekad neatšala. "Jis trokšta, sako šv. Povilas, kad visi žmonės butų išganyti ir kad į tiesos pažinimą ateitų".

Todėl iš meilės Saldž Jėzaus Širdies ir prisitaikant prie Jos troškimų, męs privalome atlikti dvi priedermi: tvirtais būti vienybėje su Petro laivu, Katalikų Bažnyčia, ir ją visuose geruose darbuose gelbėti; ir antra pridermė: pagelbėti Bažnyčiai savo pavyzdžiu ir gerais žodžiais atvesti kitus žmones į vieną ir tikrą avidę. Kodėl taip mažai męs rūpinamės apie šitą antrą pridermę? Atsimink jog Jėzaus Širdis trokšta žmonių išganymo, jog Ji dėl tų dušių buvo kalaviju perverta; jog męs, už kuriuos taippat Jėzus mirė, galime prisidėti prie išganymo dušių ir tokiu budu išreikšti savo dėkingystę už Jo neapsakomąjį gerumą mums nusidėjėliams. Jis mus numylėjo, Jis mums atleido, męs esame apsaugoti Jo Bažnyčios globa; darykime viską ką galime, kad savo laimę suteikti ir toms dūšioms, kurias Jis trokšta išganyti.

S.

KAS GIRDĖTI LIETUVOJE.

Baisi mirtis. Balandžio 28 d. Vilniuje 11-toje val. vak. Zavalinės gatvės namų No. 27 kieme iš uždaryto vagonėlio tabokui vežioti pasigirdo baisus riksmas. Netrukus jau vagonėlis buvo visas liepsnos apimtas. Atmušus vagonėlio dureles, rasta ten apdegusį nepažįstamo žmogaus lavoną. Spėjama, kad velionies norėta paties nusižudyti, nes jį matę lendant į vagonėlį su degančiu papirosu dantyse. Atvykusieji ugniagesiai užgesino baigiantį degti vagonėlį. Gatvėje iki išnakčių grūdėsi žmonių būriai.

Papilė, Šiaul. ap. Antrą Velykų dieną buvo pas Pavenčių B. Montvydą "loterija". Susirinko gana daug jaunimo iš apylinkės kaimų. Vieni šoko, kiti dainavo, visi buvo blaivųs ir linksmi ant tyro lauko. Temstant, sugrįžome į Montvydo namus šoktų. Štai Montvydo sūnus praneša, jog norį gali gauti degtinės, papierosų ir saldainių. Degtinės mėgėjų atsirado gana daug. Veikiai turėjome nustoti šokę, nes išgėrę ėmė daryti netvarką. Pražuvo visas linksmumas. Blaivieji, pasipiktinę tokiu reginiu, pradėjo skirstyties namo. O inkaušusieji išdaužė langus; įsigriovę viralinėn, išvartė kubilus su viralais ir pridarė nemažai nuostolių. Montvydas, matyt sukvietė jaunimą, norėdamas pasipelnyti iš degtinės. Ar gi tai gražu tvirkinti jaunuomenę?

Švėkšna, Res. ap. Miestelyje pasipiovė stabu ištiktas Macikas. Pirma norėta nusidurti, bet trumpas peiliukas nepasiekė širdies. Paliko laiškelį, kuriuo pasisako pats nusižūdąs ir kaip savo turtą paskirstąs. Buvo pirmeiviu vadinamas.

Gedimaičių dvaro kumetis, Verbose nusipirkęs arklį jojo namo ir iškrito. Arklys opiai sumindė vidurius. Gal nebepagys.

Rokiškis, Ež. apsk. Nors gi sykį miela pažymėti, jog valstiečiai pradeda išsižadėti supuvusių papročių per vaito rinkimus. Štai rokiškėnai išsirinko trejiems metams vaitą šviesų, blaivų, kurs pragerti nedavė jiems nei verdingio, p. Kirlį. Tad pagyrimas rokiškėnams, o vaitui Kirliui pasveikinimas, kad ne tvirkina žmonių magaryčiomis!

Dysnoje, Vil. g., Apskričio Teismas teisė kunigą Juozą Šalkauskį sulig 4 p. 39 ir 1 p. 94 str. baudžiamųjų įstatymų už sužiedojimą kataliko su stačiatike. Kun. Šalkauskį išteisino. Gynė advokatas Povolockis.

Javų kainos. Kadangi šiais metais laukiama gero javų užderėjimo, miltų kainos Vilniūje žymiai nupuolė. Miesto valdyba žadanti numušti ir duonos kainas. Tam tikslui balandžio 26 d. sušaukė duonkepius šio dalyko aptarimui.

Utena, Ukm. ap. Buvo saulininkų susirinkimas del namų statymo. Visa medžiaga jau patiekta, bereikėjo vietos. Taigi visas susirinkimas ėmė prašyti kleboną. Klebonas sutiko duot plecių ir dar pridėjo nuo savęs 10 rb., ragindamas ir kitus padėti pastatyti namus be skolos. Padaryta kontraktas, kuriuo plecius pavedama septyniems visos parapijos atstovams: J. Šapakai, K. Arminui, A. Ilčiukui, P. Dičiui, A. Leipui, S. Kučiunui ir K. Mockui. Konsistorijos pritarimą išprašyti pavesta kun. Švagždžiui. Namų labai reikia, tad ir konsistorijos leidimo visi laukia.

Dubingiai, Viln. g. Per šv. Jurgio atlaidus buvo daugybė žmonių. Iš Videniškio klebonas atvedė procesiją, kurią dubingiškiai puikiai patiko; vartus papuošdami paveikslais, gėlėmis, rodė per visą parapiją kelią į Dubingius. Gražiai lietuviškai giedodami, videniškėnai įžengė į miestelį, kur juos lietuviškai pasveikino klebonas, sutikęs su minia dubingėnų ir brolija. Dubingėnams leidžiant per mišparų procesiją giedota lietuviškai. Po visam atsisveikinta su ašaromis. Kol neatsiranda agitatorių, visados bus čia malonu ir ramu. Daug buvo ir joniškėnų. Jaučiasi nabagai nuskriaustais; raudojo, išgirdę lietuviškus giedojimus.

Panevėžys. Mūsų klebonas kun. J Stakausko sumanymu tapo pagražinti Panevėžio kapai. Pakviestos sodžių ir kai-kurios miesto mergaitės atliko tą darbą — ištaisė dailius takelius, vietomis takėlių pakraščiuose prisodino medelių, gėlių ir t.t. Visa tai puikiai išrodo tik gaila, kad darbas nelaiku atliktas: takus vedant, prisiėjo kai-kurie kapai sugriauti.

Liūbavas, Viln. aps. Bal. 20 d. 6-oje val. vak. Liūbavo dvaro netoliese malūno plaukiojo valtelėje K. Kardis 19m. amžiaus ir dvi mergini Vitkauskaitė ir Kučevskaitė. Valtelė iškrypo ir visi trįs inpuolė į vandenį. Vandens būta gilaus, todėl Kardis ir Kučevskaitė nuskendo, Vitkauskaitę gi pasisekė išgriebti gyvą. Kardžio ir Kučevskaitės išimta tik lavonai.

Vileika. Naktyj bal. 25—26 d., išmušus langą įlindo į policijos kanceliariją piktadariai, išlaužė užraktus, paėmė išprauninko antspaudą, markių štempelį, raktus nuo policijos archivo ir aukų skrynelę.

Obeliai, Ežer. ap. Kun. Kriščiūno rupesčiu neseniai čia susidarė Vartotojų Draugija "Nauda". Narių įsirašė 70. Pajus — 5 rb., įrašomųjų 1 r. Kai-kurie nariai įnešė po keletą pajų. Visuotinasai susirinkimas š. m. 22 d. nutarė sankrovą atidaryti ne vėliau, kaip birželio 1 d. Sankrovos vedėjas p. Zauka, kol kas, tegaus po 25 rb. mėnesiui, patsai samdydamasis sau pagelbininką. Draugijos pirmininku išrinktas p. M. Baltakys, kasininku Kun. Kriščiūnas, sekretorium p. Latačka, vargon.

Pakretonė, Šv. ap. Čia tebegyvena senė 113 metų; pranciūzų metais jau buvusi 16 m. mergaitė. Ji gerai tebegirdi, tebemato, tebeateina į bažnyčią už 6 varstų. Tik anūkai nebenori jos laikyti.

Joniškis, Viln. g. Lenkai, laimėję bylą bal 11 d., pradėjo visiškai atvirai lietuvius naikinti. Jų agentai primušė Mykolą Reimą, užpuolė miške vakarą ir, kad nebūtų į jo šauksmą atbėgę žmonės, tai gal ir visiškai būtų užmušę. Dabar tik kelias skyles galvoje pradaužė, kūną mėlynai sudaužė, drabužius suplėšė. Užpuolė einant Nemenčinan į teismą. Reimas susiprantęs lietuvis. Dar pirmiau už lietuvystę primušta Bilinskaitė. Byla užvesta.

Dvarų parceliavimas. Kaip jau buvo rašyta, Nariškinas pardavė dalį Gruzdžių dvarų (Šiaulių pav.) V. Bankui (per 7000 deš.), kuris tą plotą skiria rusams. Dabar, kaip praneša "Kurjer Lit." No. 97, Nariškinas parduodąs kuo-

ne visus Gruzdžių dvarus, apie 20 tūkst. deš., kurie irgi per V. Banką žada tekti rusams kolionistams. Ant to ploto būsią pastatytos cerkvės, mokyklos, pataisymo kolionijos prasikaltėliams, kurie imsis iš didelio dabar statomo už 300 tūkst. rublių Šiaulių kalėjimo.

Svetimų elementų atsidanginimas Lietuvoje apima vis platesnes rybas; nekalbant apie Kauno ir Vilniaus gubernijas tos kolionizacijos vilnis jau persiliejo ir į Suvalkų guberniją, — kur pereitais metais Naumiesčio pav. išparceliuotas rusams Sviatošino dvaras.

Nauja bažnyčia. Snipiškio parapijonims vidaus reikalų ministeriją leido statyti Vilniaus priemiestyje "Soltaniškiai" naują katalikų bažnyčią.

Seinai. Šiemet čionai pirmi metai laikomos lietuvių kalba Gegužinės pamaldos, kurios atsibūna šeštą valandą rytą. Lenkiškai, kaip ir visados, pusiau šeštos vakarą. Labai mums lietuviams malonu garbinti savo Karalienę savaja prigimta kalba.

Kunigų permainos Žemaičių vyskupijoje. Kun. Tiška, Lausodžio filijalistas, ir kun. Gudavičius, Belmonto fil., sumainyti vietomis; Kun. Eidimtas iš Moniškių filijos perkeltas Jokūbavos filijon; kun. Jonas Butkevičius, Jokūbavos fil., perkeltas Salantų altarijon; kun. Narkevičius, Kulvos fil., — Šventybraščio filijon; kun. Stakauskas, Vilkijos kamend. — Kulvos filijon.

Kunigų teismas. Bal. 30 d. Kauno suvažiavimo teismas nagrinėjo penkių kunigų bylą: kun. Olšausko, Galkaus, Rakausko, Benediktavičiaus ir Barausko. Visi buvo kaltinami už nepildymą vidaus reikalų ministerio įsakymo, priimant stačiatikius katalikų tikėjiman, pranešti apie tai gubernatoriui. Visi kunigai išteisinti.

Mirė Orzeškienė. Gardino mieste, gegužės 5 dieną mirė garsi lenkų rašytoja Eliza Orzeškienė. Gimė ji 1842 m. Gardino gub. ir apskr. Pradėjo rašyti 1866 m. 1907 m. visa Lenkija iškilmingai šventė 40 metų jos literatiško veikimo. Svarbesni jos raštai (apysakos): "Nad Niemnem", "Cham", "Meir Jezofowicz". Vienas jos veikalas "Niziny" yra prisavintas lietuvių dramatiškajai raštijai vardu "Dumblynė". "Viltis".

Teismas. Vilniaus Teismo Rumai bal. 27 d. teisė 11 žmonių dusėtiškių dar už 1905 m., iš jų Stauskį nuteisė 3 mėn. tvirtovės, o kitus išteisino.

Šiauliai (Kauno gub.). **Kratos.** Iš didžiosios pėtnyčios į subatą Šiaulių policija su žandarais vidurnaktį darė kratas pas kaikuriuos įtariamus žmones; pas siuvėją Juozą Stankuną rado Šiaulių Liet. soc.-dem. org. antspaudą ir du valsčiaus antspaudų ant pašpartų spaudžiamu ir nemažai pašpartinių blankų; taip-gi rado keletą revolverių ir kiek tai literaturos su atsišaukimais; pas jį buvo nesenai apsigyvenęs Viktoras Matuzas siuvėjas ir jį už tą patį kaltina, nors V. Matuzas ir visiškai galėjo nežinot, kas pas J. Stankuną yra.

Tą pačią naktį krėtė pas Alfonsą Miekevičių ir pas Joną Medžiauskį; pas juos rado tik po keletą egz. nesuvis legališkos literaturos, iš tų kaikurios buvo leistos, bet paskui vėl uždraustos. Krėtė pas Stasiulienę ir dar pas kaikuriuos žydus. Juozas Stankunas su Matuzu sėdi kalėjime ir sunkiai kaltinami, o kiti palikti ant tolimesnio tirinėjimo. Kiek girdėjome, areštuotieji spėja, kad iš jų pačių draugų atsiradę išdavikai, kurie juos amžinai suėdę. "L. Ū."

Alvitas (Vilkaviškio ap.). Neseniai per sueigą raštininkas apskelbė, kad valsčiaus kasoje yra likusių 165 rublių 85 kap., ir paklausė, kam šiuos pinigus paskirti. Apšviestesni ūkininkai norėjo paskirti našlaičių išlaikymui, kiti tiltams, o dar kiti raštininkui, kasieriui ir vaitui. Viršų gavo tie, kurie norėjo intikti valsčiaus ponams. Raštininkui paskirta 70 rub., kasieriui 70 rub. ir vaitui — 15 rub.

Biržiai (Kauno gub.). Sausio mėnesyje tapo užregistruoti Biržių ūkio Ratelio įstatai. Ratelis apima du valsčiu: Biržių ir Gulbinų. Metinis mokestis nariams 50 kap. Antrą Velykų dieną buvo pirmasis visuotinasai Ratelio susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininku išrinktas p. Stanislovas Ordinčius baigęs užsienyje augštesnį agronomijos mokslą, geras agronomijos žinovas; vice-pirmininku grafas Česlavas Komorauskas, vienas iš geriausių apygardoj agronomijos žinovų; kasieriu p. Jonas Sprindys, sekretorium p. Povilas Jakubėnas ir į valdybos narius pp. Kun. K. Rimkevičius, Mykolas Jastrzembskas ir Kregždė. Prie pasekmingo darbavimosi toks Ratelis gali daug gero atnešti mūsų ūkininkams, ypatingai išeinant į vienasėdijas: užtat pageidaujama, kad kodaugiausia ūkininkų prisidėtų prie to Ratelio.

Šandubrė (Gardino gub.) Męs prigulime prie Ratnyčios parapijos (Viln. gub.). Kleboną turime labai gerą, darbštų. Jis karštai platina šviesą ir blaivybę. Bet męs jo neklausome, o kadangi neklausome, daug nelaimių atsitinka—jaunikaičiai peiliais varstosi! Du vyruku padėjo gyvastį dėliai degtinės!

Gardiniečiai lietuviai, nedarykime sau gėdos prieš mūsų brolius, pasirodykime, kad mūsų Gardino gubernijoje nors ir maža saujelė, bet esame geri, susipratę ir šviesųs Lietuvos sūnųs!

Gelgaudiškis (Naumiesčio ap.). Dvarininkas Komaras parsigabeno darbininkų iš kitur: yra rusų, lenkų, — iš viso apie 60 — 70 žmonių, o mūsų žmonės turi važiuoti Amerikon.

Vargas su mūsų ponais!

Vaješiškis (Ežerėnų ap.). Žemė pas mus gera, tik bloga, kad gyvename kaimais, geriau būtų išskirsčius vienasėdžiais. — Žmonės dar mažai apsišvietę.

Punskas (Suvalkų apskr.). Po mūsų parapiją valkiojasi kažin iš kur atsibastę "geradariai" ir prikalbinėja ūkininkus, kad per juos parsisiųzdintų sau kas ko reikalauna: kuliamąją mašiną, plūgą, drapaką ir t. p. Ūkininkes kviečia užsisakyti sau drapanas ir kitokių jems reikalingų daiktų. Kainas paduoda visai žemas. Klausiami iš kur jie yra ir iš kur parsiųzdįs daiktus, vieni sakosi iš Austrijos, kiti iš Peterburgo, kiti dar iš kitur ir parodo pasportus. Kas užsisako kokį daiktą, turi duoti jam 1, 2, 3 rub. ir daugiau rankpinigių ir gauna kvitelį. Gavus prekes išsyk pinigų taipogi, girdi, nereikės mokėti, nes bus reikalauta tik dalimis per keletą metų. Daugunas žmonių intikėjo ir pripylė tiems ateiviams kišenes pinigų, o dabar laukia savo prekių.

Ar negeriau lietuviams pirkti vely savo vartotojų draugijų sankrovose, nes tokie ateiviai tai apgavikai.

Iš LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

CAMBRIDGE, MASS.

Nors socijalistams čia nesiseka tečiau jie vis dar nesiliauja kelti čia teatrus ir prakalbas. Bet Cambridge'o lietuviai kuo toliau, tuo daugiau susipranta, pradeda skaityti katalikiškus laikraščius, o socijalistus kalbėtojus varyti tiesiok nuo... scenos.

Geg. 14 d. vietinė socijalistų kuopa "Aidas" vaidino dramą vardu "Blinda". Publika užsilaikė neromiai: švilpė, trepsėjo kojomis, spjaudė, rėkė ir kitokiais būdais išreiškė savo neužsiganėdinimą. Labiausiai nepatiko scena, kurioje apsivilkęs kunigo drapanomis vaidintojas davė šliubą vienai porai. Kilo toks trukšmas, kad kurtiną reikėjo nuleisti žemyn ir vaidinimą pertraukti. Socijalistai bandė dar 21 d. gegužio vaidinti tą pačią dramą, bet negavo salės. Ant rytojaus (geg. 22 d.) Lietuvos Sunų draugijos komitetas parengė prakalbas. Tapo užkviesti kalbėti pp. Gegužis, Michelsonas, Bagočius ir d-ras Matulaitis. Publika leido užbaigti kalbą d-rui Matulaičiui ir p. Bagočiui, bet nedavė kalbėti Gegužiui ir Michelsonui, nors šie po kelis sykius buvo atvėrę savo burną.

Cambridge'ietis.

PITTSTON, PA.

Čia sustraikavo visi brekeriai Pennsylvania Coal Co. Darbininkai skundžiasi ant to, kad kompanija per daug juos "dekiuojanti": uždirbti nieko, esą negalima. Tarp straikininkų daug lietuvių. Reikalas atiduotas Taikos Komisijai (Concilation Board). Unijos vyresnybė liepė darbininkams grįžti darban ir laukti komisijos nusprendimo. Bet darbininkai nelabai nori eiti atgal į darbą: sugrįšime, sako, tai paskutinį kailį nulups. Tegul tuojau tiesą padaro, skriaudas atlygina, tai eisime, o taip dirbti uždyką, kaip dirbome ligišiol, nenorime. Taip kalba darbininkai.

Reporteris.

CHICAGO, ILL.

Susiv. L. A. paminėjimui savo šiometinio Seimo Chicagoje atmušė tris tukstančius medalių su tokiu antrašu: JUBILIEJINIS SEIMAS, S. L. A. 25. Chicago 1910. — Medalis atmuštas neblogai. Gaila tik, kad gerą medalio išvaizdį biaurina netikusiai sukomponuota įtalpa. Medalio viduje, ant karališkos skraistės, padėta žirgvaikis, viršuje karališkas vainikas su kryžiumi, o šalyse velniai su ragais. Medalio autoriai, tokį darbą darydami, gal turėjo mintyje ir katalikus ir laisvamanius į Susiv-ą prigulinčius, kad vieniems ir kitiems įtikti. Bet tegu žino, kad toks dalykų sustatymas yra tai paniekinimas krikščionių ženklo. Katalikai neprivalo tokio medalio imti, nei pas save laikyti. **S**

EAST ST. LOUIS, ILL.

Nors apie šio miesto lietuvius mažai lietuviškuose laikraščiuose terašoma, tečiaus jie verti paminėjimo. Ypač, kad net anglų laikraštis "East St. Louis Gazette" plačiai apie mūs brolius rašė 21 d. gegužės. Turiu mintyje lietuvių parodą.

15 d. gegužės vietiniai lietuviai turėjo vieną puikiausių parodų šiame mieste. Kas įstabiausia, kad į kelias valandas ją surengė. Subatos vakare ir tai gana vėlai pasirodė klebono atsišaukimai, kad ant rytojaus lietuviai stotų į parodą ir iškilmingai pasitiktų J. M. Vyskupą S. S. Ortynskį, D. D., kuris atlankys lietuvių bažnyčią. Nedėldienyje po abiejų mišių gyvu žodžiu paragino prie parodos. Nekurie juokėsi, kad iš tų šiaudų, girdi, nebus grūdų. Bet 3-čią val. popietų, girdisi muzikė ir miesto gatvėse pasirodo benas 68 vaikų, visiems žinomų kaipo "Father Dunne's News Boys" iš St. Louis, Mo., paskui jų eina sąnariai šv. Jurgio draugijos, paskui jų seka Juozapinė draugija, toliaus šv. Kazimiero draugijos nariai, ant galo parapijonai. Už pėstininkų važiuoja karieta, keturiais baltais arkliais, joje šypsosi lietuvių klebonas, kun. J. A. Gadeikis, S. Jocis ir J. Milašius ant gražių žirgų tvarkos daboja. Perėję kelias gatves sustojo ties namų Bellevillės vyskupijos pavyskupio, kur tuo laiku buvo J. M. vyskupas Ortynski. Paėmę jį kitomis gatvėmis grįžo į lietuvių bažnyčią. Netoli nuo bažnyčios patiko juos moterų draugijos ir baltai apsirėdžiusių mergaičių pulkelis, kurios žolynus barstė. Bažnyčioje laukė vyskupo keli kunigai. J. M. vyskupui atvykus tuoj prasidėjo mišparai. Žmonių teip daug prisirinko, kad kokie 3000 netilpo bažnytėlės sienose.

Po mišparų J. M. vyskupas pasveikino susirinkusiuosius lietuviškai, o kun. V. Daukantas pasakė gražų pamokslą. Po pamokslo vyskupas palaimino susirinkusius Švenčiausiuoju ir, suteikęs jiems popiežiaus palaiminimą, apleido bažnyčią.

J. M. vyskupas Ortynskas nevartoja lotynų kalbos bažnyčioje. Jis ir yra rusinas, o rusinų bažnytinės apeigos labai panėšios graikų bažnyčios apeigoms. Jis yra visos Amerikos rusinų vyskupu ir neužilgo įsteigs Seminariją. Toje seminarijoje gerai būtų ir lietuviams mokytis, ba viską išguldytų lietuviškai, tik dogmatškąją ir morališkąją teoliogiją mokytų lotyniškai. Ypač tiktų toji seminarija atvykusiems iš Lietuvos ir nemokantiems angliškos kalbos.

Lietuviai jokių išlaidų tai parodai neturėjo, ba už viską, kaipo karieta ir kitka, pats klebonas užmokėjo. Taigi be kaštų gražiai pasirodė prieš svetimtaučius. Bytik vienybė ir susipratimas tarp jų viešpatautų.

Šį rudenį tikimės turėti lietuvišką mokyklą ir knygyną senoje bažnyčioje, nes dievmaldystės bus jau naujoje mūro bažnyčioje.

Nors mūsų lietuviai ir gražiai pasirodė parodoje, tečiaus turi jie dideles ydas. Pirma, pertankiai lanko karčemas, kurių East St. Louis'e nestokuoja: vienų lietuvių saliūnų yra net 28. Antra, kad tankiai rengdami balius ar piknikus, niekad atskaitų neišduoda, taip kad jokio pelno nuo balių ar piknikų nelieka. Taip daryti negražu, pasitaisykite.

Žemaitis.

AMSTERDAM, N. Y.

Seniai jau nieks iš Amsterdamo neatsiliepia. Pabandysiu aš ka nors parašyti.

Balandžio 23 d. mūsų miestelį aplankė garsusai drū-

tuolis Stasys Cyganevičia, — "Zbyszko" vadinamas. Imtynėsna ėjo su vokiečiu Berne, na ir žinoma, kaip visus iki šiol, taip ir jį lengvai paguldė. Vokietys labai tvirtas vyras: jam atsirėmus ir pora arklių negal jo iš vietos išjudint, o Zbyszko jį mankė, kaip duonkepis tešlos gabalą. Vokietys pailso, kriokė ir dūsavo, kaip arklys dideliu vežimu apsunkintas; Zbyszko nors iškaito, bet neišrodė nuilsęs. — Pabaigęs su vokiečiu darbą ir išsimaudęs viešbučio maudyklėje, Zbyszko atsilankė pas mūsų kleboną kun. J. Žydanavičių. Prie vakarienės klebonas užklausė Zbyszko, ar jis tikrai paeina iš lietuvių? Zbyszko tą-pat patvirtino, kas jau buvo rašyta "Drauge": jo diedukas lenkmečio laiku apleido Lietuvą ir iškeliavo Galicijon. Tėvas jo Martynas mokėjo da poterius lietuviškai, bet "aš, sako Zbyszko, lietuviškai jau nemoku. Linkiu laimės Lietuvai ir lietuviams lygiai kaip lenkams ir Lenkijai. — Mokykloje mus mokino, jog privalome savitarpyje mylėties ir kits kitam gero velyti". Atsitikus progai, pakėlė jis ir toastą — "Lai gyvuoja Lietuva, lai gyvuoja Lenkija, te lietuviai su lenkais, kaip broliai gyvena". Žinoma, iš buvusiųjų nieks prieš tokį toastą neprotestavo, nes męs lietuviai lenkams blogo nevelijame. Jei atsiranda neapykanta, tai ją gimdo ne visi Lenkai, bet tik jų partija "Endekai". Te jie nurimsta, o lietuviai bus ramus. Zbyszko yra persitikrinęs jog vaidus tarp lenkų ir lietuvių sukėlė vokiečiai ir rusai. Apsėjime Zbyszko labai mandagus ir linksmas. Žadėjo apsilankyti Amsterdame da sykį, kada nors.

— Kaip pasirodo, amsterdamiečiai-lietuviai tai darbštus ir sumanus žmonės. Tame atžvilgyje jie žymiai perviršija lenkus. Mūsiškiai noriai stveriasi vaizbos (prekystės). Štai pavyzdis: apie 80 žmonių, ar daugiau, sutvėrė draugovę mėsinyčios uždėjimui ir valgomųjų daiktų sankrovai. Tam tikslui pasamdė namą ir 21 d. Gegužio atidarė krautuvę. — Lai gyvuoja nauja pas mus bendrovė ir te jai klojasi kuogražiausia. Yra bet ir pavyduolių Gėda jiems, kad nevelija gero saviems. — Sekminių trečią dien, papūtė po pietų vėjalis, na, ir naujai statomąjį ant 9-ių šeimynų T. Veresiackui namą sugriovė. Priežasčia nelaimės buvo tas, kad kontraktierius latvys, pastatęs ant trijų augščių namą, nesutvirtijo jo viduryje nei viena siena. Namas griudamas vieną latvį užmušė ir vieną lietuvį sužeidė. Kontraktierius pats pateko ligonbūtin, kur areštą ant vargšo uždėjo. **Gaspadorius.**

WORCESTER, MASS.

Gegužės 30 d. buvęs pašventinimas vėliavos šventojo Jurgio draugijos. Pamokslas pasakyta kun. Jakaičio. Paė mus šv. Jurgio dienos evangelijos žodžius: "Kaip vynmedžio šakelė negali atnešti vaisiaus pati iš savęs, jei nepasilieka vynmedyje, taip nei jųs, jei manyje nepasiliksite", pamokslininko išvedžiota, reikalinga esą pasilikti Kristuje, idant veiksmai atneštų vaisių ir žadintų visus spiestis prie Kristaus ir jojo vėliavos, kad pasiekti visų bendrą pastarąjį tikslą.

Pusę ketvirtos po pietų tą pačią dien pradėta dainos ir prakalbos. Dainuota bažnytinių mažesniųjų ir didesnių jų chorų po keletą dainelių su įvairiais pasisekimais. Kun. T. Žilinskas kalbėjęs aplink tėvynės meilę ir apšvietą. Žingeidesnė ir guvesnė buvusi antroji dalis, ypač kada kalbėtojas ėmė pritaikinti apskelbtąsias tiesas. Auditoriją užėmė ypač atsaka ant užklausymo: "ką aš skaitau apšviestu", kame pasirodė, kad ne tie, kurie gyrėsi ir skelbėsi apšviestūnais, ale kurie yra išėję mokslus. Pasak kalbėtojaus, net tuos, kurie atiduoda savo lavonus sudeginimui nepripažintina pažangiais, nes tuosyk reiktų girdi, pripažinti stabmeldžius už pažangiausius, apšviešč iausius.

Kun. Urbanavičia visų pirmučiausia savo kalboje davęs tėvynės meilės pavyzdžius iš senovės Graikijos ir Lietuvos istorijos. Tolymesnėje sekoje rimtos savo kalbos gvildeno gan painius ir sunkius (be pagelbos ateities) išrišimui klausimus, būtent: kokia tauta Amerika būsianti užgyventa ateityje? Ar lietuviai užsiliksią Amerikoje? Sulyg kalbėtojo, nors tai esanti ne jojo išgalvotoji nuomonė, yankees neužsiliksią Amerikoje, nes viena, kad jie esą silpni, o antra, vedą nemorališką gyvenimą ir toji tauta atnaujinimo reikalaujanti. Sulyg to principo, kalbėtojaus duota atsaka ir antramjam užklausimui, t. y. tieji lietuviai užsiliksią, kurie bus sveiko kūno ir doros. Užtat esą, reikia nepaleistuvauti, negirtuokliauti, švariai užlaikyti namus ir save.

Deklamoję vaikučiai: Mat. Bezgilis—Jakšto "Padėk Dieve", Magd. Pečiuliūtė—"Kas ką veikia", Pranckevičiukas—"Į karę". Pranckevičiukas be abejo užsitarnavęs vardą deklamatoriaus, mergaičių-gi net išsyk sunku buvę suprasti, kad jos ne angliškai, ale lietuviškai eiles recituojančios...

Dainos sudainuotos ir pažymėtinusios mažesniojo choro "Eikim sesės į darželį", Margalio ir "Kaip-gi gražus darželis", didesniojo-gi "Paskutinė vasaros rožė žydi", "Sugrįžk Sūnau suklydęs" ir kitos. Abudu chorų vedė žinomas mūsų vargonininkas Čiurlionis. Jojo brolis Petras taip-jau gabus muzikos dirvoje paskambino ant piano ir tuomi užsibaigė smagioji dalis, nes nuo penkių prasidėjo prozaiškoji — šokiai, etc. Vis-gi š. Jurgio draugija surengė, matytina, ir šį-tą kilnesnio. Žmonių būta netoliese tūkstančio, tai-gi retai kada tiek.

— Tą pačią dien žinomas mielaširdystės darbais Miekevičia, lenkų ir lietuvių "niezależninkų" vadas Providence, dar vieną kartą savo gerą širdį parodė, nes paėmęs užmokestį atsibaldė į Worcesterį ir radęs prieglobą pas J. Rudį (2 Perry ave.) atlaikė savotiškas mišias ir suvienyjo moterystėn žinomą "gerą kataliką" Joną J. Pupį su Mare O. Lileikis. Liūdininkais buvę ne geresnės rųšies žmonės, nes Adolpa Lileikis ir Kazys Stankus. Už šitą pasielgimą Miekevičiai galėjo riestai prisieti, kad kas būtų užsiuntęs policiją, nes Miekevičia peržengė įstatus būdamas iš kitos valstijos ir jei jaunavedžiai būtų nusidanginę į Providence, tai jie būtų peržengę Rhode Island'o valstijos tiesas, kurios reikalauja kad ten būtų išsimti "license" penkes dienas prieš šliūbą.

Ponas Vieraitis su savo draugija kėlęs balių, nesakau nieko aplink pasisekimą...

— Baigusioji augštesniąją mokyklą Aviečiutė su dideliais pagyrimais važiuoja į Šveicariją, Genevą, lavintis toliau mokslo dirvoje; ketina triusti lingvistikos srityje. Tai gabi mergyščia, tik kad perdaug valios turėjo ligšiol, tai-gi atsiskyrus nuo tėvų gali ir visai suklysti, ypač jei atminti josios būdas. **Lengvapėdis.**

POLITIŠKA PERŽVALGA.

Belgija.

Rinkimuose į parliamentą katalikai nustojo dviejų sėdynių. Šįmet liberalai ir socijalistai ėjo išvien prieš katalikus, kurie 26 metai, kaip valdo šitą šalį. Katalikams vis-gi pasiliko 6 balsai didumos. Liberalai ir socijalistai reikalavo įvedimo betikybinių (neutralinių) mokyklų vieton katalikiškųjų.

Vengrija.

Rinkimai į parliamentą atsižymi dideliu karštumu. Visi ne-madiarai sudarė sąjungą ir varo karštus kurstymus prieš Khuen—Hedervery'o ministeriją. Kaip rodosi, madiarams bus sunku užlaikyti savo didumą.

Prancuzija.

Praeitą sausio mėnesį kapitonas Fiegenshuh (alzatietis, bet Prancuzijos tarnystoje) paguldė galvą Wadai, Prancuzijos Kongoje, per vylių vietinių karalėlių. Jisai ir jo kareiviai tapo išmušti. Tuomet valdžia nusiuntė kapitoną Chauvelot'ą atmonyti už skerdynę. Dabar pareina žinia, jog prancuzų ekspedicija nusisekė. Šimtas negrų drauge su šešiais karalėliais tapo užmušta; visi ginklai tapo nuo jų atimti. Tokiu budu tapo atmonyta už prancuzų kraują.

Nicaragua.

Vyresnybės kareiviai po generolais: Lora, Godoy ir Chavarra pasitraukė nuo Ramos ir Bluefields'o, kurie buvo apgulti. Tas pasitraukimas buvo paskaitytas sumušimu. Bet prezidentas Madriz tvirtina, kad jokio sumušimo čia nėsą, kad taip reikėję padaryti dėlei strategiškųjų priežaščių.

Danija.

Rinkimuose į parliamentą radikalai, kurie buvo gavę neseniai viršų, pralaimėjo. Todėl pirmas ministeris Zahle atsistatydins, kaip tik karalius sugrįž iš Londono nuo karaliaus Edvardo laidotuvių.

Persija.

Nelaiminga šacho tėvynė. Už jos žemes draskosi tarp savęs Maskolija su Anglija taip, kaip už Mandžuriją tąsosi Maskolija su Japonija. Persija negali net pasiskolinti pinigų be žinios ir leidimo savo dviejų globėjų. Vokiečių bankas Teherane siulija persams pinigus už mažesnį nuošimtį, bet maskoliai liepia jiems imti juos iš Maskolijos ir mokėti augštesnius procentus. Apskritai Vokietija kiša savo nosį į Persiją, kaip Amerika kiša savo nosį į Mandžuriją. Nesistebėkime tam: juk jinai turi leidimą (koncesiją) pravesti geležinkelį skersai Persiją. Tas geležinkelis suvienytų Indiją su Vidužemių marėmis. Anglijai toks geležinkelis neparanku, nes atimtų pirklybą marėmis, kurią jinai dabar turi užvaldžiusi ir kurios užvaldymas atsiėjo jai baisiais pinigais. Vokiečiai ieško leidimo savo projektuojamą geležinkelį sujungti su Kaspijos marėmis ir Persijos užtaku. Tatai nepatinka nei Maskolijai nei Anglijai, nes sulyg sutarties šiaurinė Persijos dalis pavesta Maskolijos globai, pietinė — Anglijai. Paskutiniu laiku Anglijos pirkliai skundžiasi, kad Persijos valdžia neprižiuri tvarkos. Kitais metais per Persijos užtaką budavo įveža į Persiją visokių prekių už pusaštunto milijonų dolerių, o pernai įvežta tik už pusę tiek. Pasirodė, kad siunčiant prekes į Persijos vidurį įvairųs karalėliai ima nuo karavanų didelį muitą už perleidimą per savo žemę, o kai-kada tie karavanai tampa apiplešti. Nuostolių pasidaro daug. Todėl tai vokiečiai bijosi, kad maskoliai su anglais nepasidalintų Persija ir "neuždarytų duriu" svetimam kapitolui ir svetimoms prekėms.

Bažnytines žinios.

Kun. Gramlevičius numirė.

Praeitą subatą, birž. 4 d., 1 valandą popiet numirė Nanticoke, Pa., kun. Bonvenuto Gramlevičius (lenkas). Buvo jisai vienas seniausiųjų lenkų kunigų Amerikoje. Gimė 1837 m. Zerkove, Poznaniaus provincijoje; 1857 m. įstojo į pranciškonų zokoną Pelpline, Vakarų Prusuose, į kunigus įšventintas 1862 m. Kilus kulturkampfui buvo priverstas važiuoti iš gimtinės šalies. Amerikon atvyko 1875 m. ir tuojau apėmė lenkų parapiją Blossburge, Pa. Po dviejų metų persikėlė į Nanticoke, kur per 33 metus valdė šv. Stanislovo parapiją. Pradžioje jo globoje buvo visi lenkai ir lietuviai viso Wyomingo klonio. Kaipo įtekmingiausias kunigas visoje Scrantono vyskupijoje, jisai bandė neprileisti prie lietuviškųjų parapijų tvorimos. "Pirmiau ant mano delno plaukai užaugs, nekaip atsiras čia kokia lietuviška parapija" — sakydavo jisai. Stojosi kitaip.

Pirm 15 metus, kilus reikalavimams lenko vyskupo, nabašnikas Gramlevičius buvo vienas kandidatų prie fijoletų. Su kunigais buvo draugiškas ir svetingas, su šiaip jau žmonėmis apsieidavo šiurkščiai. Tas šiurkštumas pagimdė kitą parapiją pačiame Nanticoke.

Laidotuvės su didele iškilme atsiliko seredoje, 8 d. šio mėnesio.

Kun. P. Saurusaitis suimtas Prusuose.

Angliški dienraščiai praneša, kad Waterbury'o klebonas, kun. Petras Saurusaitis, kursai neseniai išvažiavo į Europą, tapo suimtas parubežyje, Prusuose. Priežastis nežinoma. Kun. S. reikalauja, kad jo pilietybės popieras prisiųstu į Amerikos ambasadą Berlyne.

Išvažiavo į Lietuvą.

7. d. šio mėnesio išvažiavo į Lietuvą atsilankyti pas savo motiną Kingstono klebonas, kun. V. J. Kudirka. Grįš už dviejų mėnesių.

Apėmė Monrtealio parapiją.

Kun. St. Kučas, buvęs kokį laiką šv. Mykolo parapijoje, Shamokin'e, Pa., apėmė lietuvių parapiją Montrealyje (Kanadoje). Shamokino bažnyčioje tuotarpu pamaldas laiko lenkų kunigas.

Nauji vyskupai.

Balandžio m. 7 d. Šv. Tėvas pasykrė šiuos vyskupus:

Žitomieriaus sufraganas Antanas Karosas paskirtas Seinų vyskupu; Žemaičių sufraganas, kn. Kasparas Cirtautas, Žemaičių vyskupu; Pralotas Vincentas Kliučinskas Mogilevo vyskupu; Kanauninkas J. Losinskas, Peterburgo Seminarijos rektorius, Kelčių vyskupu; Pralotas Riks — Sandomieriaus vyskupu; Pralotas L. Žarnovickis, Pe-

terburgo Dvasiškosios Akademijos rektorius, Žitomieriaus sufraganu. Antroje gegužės pusėje, arba birželio pradžioje bus nuajųjų vyskupų konsekracijos. Neužilgo po konsekracijų laukiama vyskupo atvažiavimo į Seinus.

Naujai paskirtas Seinams vyskupas Karosas ilgus metus buvo Žemaičių vyskupo Paliulionio sekretorium, paskui Žemaičių seminarijos rektorium ir Žitomieriaus sufraganu. Gavus spaudos laisvę, J. M. vyskupas Karosas, jauzdamas katalikiškos spaudos svarbumą ir didelį reikalą katalikiško laikraščio lietuviams, išleidinėjo ir buvo redaktorium "Nedėldienio Skaitymo". Daugiau žinių suteiksime vėliau. "Šalt."

SCRANTON, PA.

Geg. 9 d. buvo nagrinėjima šv. Juozapo lietuvių bažnyčios byla (reargument) Augščiausiame Teisme (Supreme Court), Philadelphijoje. Byla už bažnyčią tęsiasi nuo 1906 m. Tais metais revoliucijos atbalsis pasiekė ir musų parapiją. Sukurstyti įvairios rųšies laisvamanių parapijonai nutarė mitinge išliuosuoti bažnyčią iš katalikiško vyskupo globos. Šalin su vyskupu!... liuosybė, liuosybė!...

Kadangi revoliucijonistų anuomet buvo diduma, tai Augščiausias Teismas apeliacijos keliu pripažino jiems virš 1908 m. Prašalintas iš bažnyčios vyskupas atšaukė kunigą ir pačią bažnyčią pastatė po interdiktu (pamaldų tenai nei po šiai dienai nėra).

Tada doresni parapijonai pamatė, kad padarė klaidą, eidami išvien su bažnyčios priešais. Padrąsinti naujo klebono, kun. J. Kuro, parapijonai laikė antrą mitingą tuose pačiuose 1908 metuose reikale rinkimo parapijos turto globėjo. Diduma balsų globėju išrinktas vyskupas, bet svietiškieji globėjai (dešimts jųjų) parapijos balso nepaklausė. Atsiėjo šaukties teismo pagelbos. Kovo mėnesyje 1909 m. byla tapo iškelta vietiniame teisme. Kvotimų bėgyje teismas — dėlei aiškesnio didumos sužinojimo — pataria nesutikimus užbaigti paprastu rinkimų budu: kas gaus daugiau balsų, tas ir liks bažnyčios globėju. Kovojančios šalįs ant to noriai pristojo. Balsavimai buvo perniai, liepos mėnesyje vietiniame teisme po priežiura teisėjo Newcomb'o. Rezultatas: vyskupas gavo 84 balsus daugiau — tai-gi tuo pačiu ir turėjo pasilikti bažnyčios globėju. Rodosi, vaidai galėjo tuojau pasibaigti, ypač kad ir teismas apgarsino nusprendimą: "Vyskupas M. J. Hoban yra išrinktas šv. Juozapo parapijos globėju (trustee)."

Bet toli gražu! Įniršę atskileliai apeliuoja į Augščiausiąjį Teismą ir per savo advokatą iškelia aikštėn visokius neva nelegališkumus. Ką Augščiausias Teismas dar pasakys, tatai svarbu musų parapijai. Jeigu palaikys teisėjo Newcomb'o nusprendimą, tai bažnyčia taps atidaryta pamaldoms; jeigu nusprendimą nuvers, bažnyčia ir toliau pasiliks po vyskupo interdiktu, ir joje nebus pamaldų tol, kol nebus užganapadaryta bažnyčios įstatymams.

Ar-gi męs, katalikai, niekados neatgausime savo bažnyčios? Atgauti labai lengva, jei tik norėtumime, jei tik dviem ponam netarnautumime. Juk sulyg Valstijos tiesomis, męs esame jos savininkais, ne kas kitas. Tai-gi visi, petis į petį suglaudę, ginkime ją nuo priešų! Prieš praeitus rinkimus musų klebonas teisingai šaukė: — Tas tūkstantis vyrų, kurie šįmet ėmė velykines kviteles, tebalsuoja už vyskupą, o bažnyčios neprietelius į ožio ragą suvarysime, ir musų bažnyčia bus atdara pamaldoms!..

Bet ar musų broliai paklausė išmintingo balso? — Toli ne. Tiktai pusė balsavo už bažnyčią. Kita pusė nuėjo išvien su priešais. — Kodėl balsavai prieš bažnyčią? — Girtas buvau, mane tie nevidonai nugirdė; nežinojau, ką dariau...

Tiesa, pats teisėjas daug girtų atstatė: eik, sako, išsipagiriok, o paskui duosi balsą. — Kodėl tu nebalsavai už bažnyčios atidarymą? — Aha, aš nekvailas: jeigu būčiau balsavęs, tuomet smuklėje nei nepasirodyk!...

Keistas protavimas: į bažnyčią neįeisi, tai niekniekis — bet jeigu karčemoje (smuklėje) nepasirodysi, tai jau baisu!...

— Aš nebalsavau, nes vaikų nenorėjau palikti našlaičiais, nes "jie" grąsino mane nušausią, arba užmušią arba darbo įrankius sunaikinsią. — Tiesa, priešai keršijo, kiek galėjo, kur galėjo, pavarė nuo darbo, išvarė iš namų — bet nei vienas nenustojo gyvybės nei nepaliko vaikų našlaičiais. Priešai katalikus iš savo draugijų išmetinėjo, o tatai išėjo dar ant gero mums katalikams. Ar-gi dabar nusigąsime ir rankas nuleisime? — Ne, niekados!

Taip mokino mus musų klebonas.

Praeitą nedėldienį vėl išgirdome padrąsinimo žodžius:

— Aimanuojate, klausinėjat — sakė klebonas — kas bus su bažnyčia. Bažnyčia, tai jusų nuosavybė, kuriai likimą suteikiate jųs patįs. Jusų, ką norite bažnyčios, yra trylika šimtų, nes tiek vyrų šįmet ėmė velykines kviteles ir užsimokėjo į parapiją. Tiek šimtų vyrų tai milžinas, prieš kurį musų priešai turi sudrebėti, ir tikrai sudrebės, ir iš kelio pasitrauks — jeigu jųs visi to norėsite ir stosite, kaip vienas vyras. Bažnyčios likimas jusų rankose — tai aišku!

— Jeigu sauja priešų jodinėjo ikišiol ant musų sprando, tai męs patįs kalti, ir save kaltinkime, o ne vyskupą arba kunigą, kurių gero patarimo neklausome!

Tiesą kalba klebonas, kad męs norime, kad senoji bažnyčia butų atidaryta. Tai-gi daugiau drąsos, broliai, ir pasitikėjimo savo dvasiškiems vadovams, o priešai išnyks! Tarnaukime Dievui, o ne bedieviams — o pageidaujamo vaisiaus susilauksime tuojau! Musų bažnyčia niekad negali pasilikti nepriguląminga. Tegul žino tatai visi!

Katalikas.

FONDAS KSAVERO VANAGĖLIO PAŠALPAI.

"Draugo" Redaktorius	$10.00
Kun. J. Kaulakis	5.00
" S. Pautienius	5.00
" M. Pankauskas	5.00
" Fr. Jakštys	5.00
" J. Kassakaitis	5.00
" V. Vizgirda	5.00
" J. Kuras	5.00
" J. Žebrys	5.00
Viso	$50.00

Kas daugiau? — Meldžiame siųsti pinigus į "Draugo" redakciją

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS
PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

Eina kas savaite iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams $2.00, pusmečiui $1.00, trims menesiams 50 centu. Europoje ir kitur $3.00
Adresas:
"DRAUGAS",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:
REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:
"DRAUGAS"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: $2.00 a year, $1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Primename visiems "DRAUGO" skaitytojams, kurių prenumerata jau pasibaigė, kad laikas ją atnaujinti, kitaip busime priversti sulaikyti laikraštį.

Kas prisiųs mums prenumeratą už visus metus išaugšto, tas gaus uždyką gražią knygą vertės 1 dol.

Neapturėjęs nors vieno "Draugo" numerio, nelauk trijų mėnesių, bet tuojaus duokie žinią "Draugo" administracijai.

"DRAUGO" Administracija.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Neseniai A. Jakštas savo "Draugijoje" patėmijo "Progrese" vieną pagirtiną dėmę — butent antiklerikalizmo trukumą. Mums toks patėmijimas išrodė neatsakomu, nes gerai pažinojome to laikraščio leidėjų ir redakcijos praeitus nuopelnus antiklerikalizmo dirvoje. Dabar pats gerbiamas raštininkas be abejo atšauks savo patėmijimą, perskaitęs kad ir "Progreso" No. 20. Tenai p. St. Stasaitis prisikabino prie musų pastabų apie šv. Kazimiero Seseris ("Draugas" No. 18.) ir teikėsi prikišti mums nežinojimą tų daiktų, kurių jis pats nežino. Tai sena taktika, kurią gali išvesti iš mados vien teismai ir pabaudos. Remiasi jinai ant spėjimo, kad užpultasai išnetyčių priešas arba išsigąs prikaišiojimo arba nežinos tikro dalykų stovio ir todel nutils. Paprastai vartojamais ginklais tokioje taktikoje yra drasųs tvirtinimai: "Visi tai žino" arba ir... "tu pats tai gerai žinai."

Šitokia taktika turi tą didelę silpnybę, kad priešas kai-kada neišsigąsta, da-gi pasirodo geriau žinančiu už prikaišiotoją. Vadinasi, gali drąsų prikaišiotoją paimti už apykaklės ir pareikalauti nuo jo tikrų prirodymų, kad jisai ištiesų "žino" tuos daiktus, ant kurių užsipuldinėja.

Dabar prieiname prie reikalo. "Draugo" 18-me numeryje rašėme apskritai apie seseris—vienuoles, bet ypač apie šv. Kazimiero seseris (tai vienatinė lietuvaičių—vienuolių kongregacija). Štai ką p. St. išdrįsta parašyti apie lietuvaites seseris:

> "(K. Balevičiaus, "Liet." No. 16) straipsnyje radau tikrą ir teisingą patėmijimą apie **lietuviškų seserų padagogijos pažinojimą**; rods apie tai "Draugas" gerai **žino** (musų pabriežta) — juk musų sesutės visos senmergės, kurios neištekėjo ir kurioms kiaulės nusibodo šerti Lietuvoje tai atvyko Amerikon, o čia tingėdamos dirbti skudurių dirbtuvėse ir skerdykloje žarnas valyti (nes prie kitokių darbų jos mažai tinka), įstoja lyg išjuokdamos į zokoną ir čia už metų lietuviški klebonai nusamdo jas, kaipo mokintojas Lietuvos vaikų".

Taip tatai, p. Balevičiaus nepapamatuoti pasityčiojimai iš seserų, kurių jis nepažįsta, pasirodo "tikru ir teisingu patėmijimu". Tą "patėmijimą" padaro riebesniu pats p. St., prikišdamas seserims, kad jos netinka niekur daugiau, kaip skudurus rankioti pas žydą arba skerdyklose žarnas plauti... — o kad žmonės greičiau įtikėtų tokiems besąžiningiems ir begėdiškiems apjuodinimams, pasišaukia dar "Draugo" autoriteto: "Draugas", girdi, apie tatai "gerai žino".

Atsiprašome p. St., kas suteikė tamstai teisę rašyti viešai, kad mes tuos daiktus žinome, da-gi "gerai"? "Draugo" redakcija p. St. nepažįsta, su juo niekados nekalbėjo nei susirašinėjo — tai kaip-gi jis gali išdrįsti prikišti jai per laikraštį, buk jinai sutinka su jo nuomonėmis apie lietuviškas seseris? — "Draugo" redakcijos nuomonė yra visai kitokia, nekaip "Progreso" bendradarbio. "Draugo" redaktorius žino, kur šv. Kazimiero seserįs mokinosi, ko mokinosi, kaip mokinosi ir kiek mokinosi. P. Stasaitis tų dalykų visai nežino ir šito fakto akyvaizdoje išdrįsta dar drėbti "Draugui" į akis: **tu žinai tiek, kiek** ir aš! Tai išrodo taip, lyg nedorėlis arba beprotis pasakytų normaliniam kaimynui: tu esi toks, kaip ir aš... Kaip tatai išrodo! P. Stasaitis apie lietuviškas seseris nieko nežino ir drįsta šaukti, kad ir kiti **taip-pat** nežino!...

Vieton prikaišioti savo ydas "Draugui" p. St. pravertėtų susipažinti su lietuviškomis seserims, su jų mokinimo metodomis, praeitim (ne pro šalį butų pasiteirauti ir apie jų gimimo metrikus, nes mat jo nuomone, jos senmergės!), dabartiniu jų stoviu ir laukiame ateitim. Tada p. St. pamatęs, kad į vienuoles nepriima tinginių, nejiegėlių, silpnapročių; kad neleidžia mokyti vaikus tokių seserų, kurios neturi atsakomo išsilavinimo ir patyrimo... pamatys, kad ir pats mokytas p. St. Stasaitis galėtų daug ko pasimokinti nuo tų pasišventusių priaugančiosios kartos gerovei vienuolių.

Galima rašyti ir tvirtinti daug dalykų — bet kad prisieina parodyti faktus, tai tankiai reikia nutilti... nes nėra jų! Štai p. Balevičius paminėjo "Lietuvos" 16-me numeryje, buk viena sesuo-mokytoja uždarė mažą mergaitę už menką prasikaltimą į... klozetą ir da-gi liepė jai tokioje vietoje atkalbėti rožančių. Gal buti, bet nei šitų žodžių rašytojas nei kas kitas neįtikės p. Balevičiui, kol šis nepaduos smulkmenų, t. y. kol nepasakys, kur ir kada taip pasidarė, kuo vardu yra toji neišmintinga sesuo-mokytoja ir kaip vadinasi taip baisiai nukentėjusi mergaitė-mokinė.

Sekdamas p. Bal. pavyzdį ir musų kritikas pasakoja apie "angėlą-sesutę", buk jinai liepusi savo mokiniams atnešti po penktuką kas savaitė. Klausiame p. St. kur, kada ir kokia sesuo yra taip padariusi. Jei neatsakys ir neprirodys faktais, tai pasilaikome sau teisę pavadinti jį tam tinkamu vardu.

Apskritai, p. St. raštelyje vien žodžiai, aplami tvirtinimai (be prirodymų) ir smarkavimai prieš tokius daiktus apie kuriuos męs nei ištolo neminėjome. Bažnyčių skolos jokio susirišimo neturi su šv. Kazimiero kongregacija — o p. St. tomis skolomis baigia savo straipsnelį. Da-gi, regimai turi omenyje vieną tik parapiją, o rašo taip, lyg visos parapijos butų lygiai apsunkintos ir skolomis ir mokesčiais. Tai darbas, kursai nešioja pas žmones negarbingą vardą.

Musų pirmeiviams sesers-mokytojos regimai labai pavojingos, kad taip jų neapkenčia ir taip jąs juodina.

VALPARAISO LIETUVIŲ REIKALAI.

Nuo Redakcijos. Vardan bešališkumo įdedame p. M. Žaldoko apgynimą Valparaiso lietuvių ir p. F. A. V. atsakymą ant to. Tečiau laikome reikalingu priminti, jog niekad nenorėjome ir dabar nenorime tuo žeminti pačios mokyklos nei atkalbinėti ko norints nuo tosios mokyklos lankymo. Paties-gi p. Žaldoko atsiliepimas neišrodo mums daugelyje vietų "tiesos" vardu parašytas: perdaug jame užsipuldinėjimų ir prikaišiojimų katalikams (ypač buvusiems seminaristams) tokių pat apsileidimų tikėjimo reikaluose, kurie yra prikišami ne—katalikams. Įsikišimas į p. F. V. ir "Ne-teologo" naminius dalykus neikiek viso reikalo neišaiškina, bet dar jį supainioja, ypač, kad — kaip regisi — p. Ž. apie p. "Ne-teologą" daro nevykusius spėjimus. Gerbiamas p. Ž., mūsų nuomone, ant kritikų būtų padaręs stipresnį įspūdį, jeigu būtų palikęs asmeniškus užpuldinėjimus nuošalyje.

VALPARAISIEČIO ATBALSIS.

Gerbiamasis Redaktoriau!

Prašau patalpinti savo laikraštyje "Drauge" mano atsiliepimą prieš nuomones p. F. V., tilpusias 9-me ir 14-me numeriuose "Draugo", apie Valparaiso mokyklą ir lietuvius mokslaeivius.

Nemalonu yra klausyties p. F. V. pranešimų vienpusiškai sumanytų, apie Valparaiso mokyklą ir ją lankančius lietuvius. Perdaug fanatiškų baisybių apskelbė visuomenei apie Valparaiso lietuvių mokslaeivių santykius. Todėl negalima iškęsti nesipriešinus tokiam nelegališkam kėsinimosi pasmerkti mus, Valparaisiečius mokslaeivius, žemybėn; negana doros ir tikėjimo nupuolimo, bet dar ir svietiško elementariško mokslo nepažinimo.

Nebandysiu teisinties ir kitus išteisinti, pasmerktus žemybėn, vientik stengsiuosi paduoti visuomenei platesnį supratimą apie Valparaiso vietinių lietuvių mokslaeivių santykius ir vietinę mokyklą, o palei tą galės spręsti, ar verti yra tokio pasmerkimo, ar ne.

Jau kiekvienas "Draugo" skaitytojas galėjo patirti įvairias paniekos ištarmes žeminimui Valparaiso lietuvių mokslaeivių. Bet, ar atėjo nors vienam mintis pamąstyti — argi tokiais yra Valparaiso lietuviai mokslaeiviai! ar vientik tokios baisybės ir egzistuoja ten? — Nežinau... — "Draugas" yra rimtas laikraštis, melagysčių netalpins... — Dabar prisieina paanalizuoti p. F. V. padavimus, tilpusius minėtuose numeriuose "Draugo". Jis taiviškai užmeta Valparaiso lietuviams baisų tiesos peržengimą, kad jie, kviesdami lietuvius Valparaiso mokyklon, užtylėjo, jog toji mokykla yra protestonų rankose. — Sako: "Valparaiso universitetas yra protestonų mokykla. Apie tatai užtylima garsinimuose. Taip-pat užtylima, jog tik šeštoji tenykščių lietuvių dalis telanko bažnyčią. "Čia turbut yra paslėptas p. F. V. išvedimas "protestonizmo platinimas". — Kitaip nebūtų baisus prasikaltimas. Taigi reikia žinoti, kaip p. F. V. tą viską yra patyręs, ar tikrai yra tokia reikalinga ta protestonų mokykla? Ar ištiesų taip lietuviai mokslaeiviai yra atpratę nuo bažnyčios ir atsitolinę nuo tikėjimo, kaip jis garsina...

Matyt iš visų p. F. V. paduotų faktų labai uoliai tyrinėta... bet, neprisilaikyta logikos ir tiesos reikalavimo jo patyrimo apskelbime. Kaip p. F. V. sako: "Išbuvau tenai aštuonias sąvaites (per mid-summer term). Nesimokinau kokioje nors vienoje šakoje, — lankiau visas lekcijas, nes mano tikslu buvo surasti tiesą apie universitetą." Tiesa, lankėsi gerbiamasis per aštuonias savaites Valparaisoje. Bet, jeigu tokį tikslą turėjo — paduodamas "tiesą" laikraštin, neturėjo tiesos keturių savaičių lankymo kliasų skaityti aštuoniomis. Dar matematikai neišrado tokios skaitliavimui sistemos "keturis lyginti aštuoniems". Regis p. F. V. priskaitliavo prie skaitliaus aštuonių savaičių lankymo kliasų ir tąs keturias savaites, kurias praleido lankydamasi Notre Dame, Chicagoje ir per dešimtį dienų lankydamas "Chautauqua Lectures", Valparaiso girioje, kurios tęsdavosi nuo ankstybo ryto iki velybai nakčiai. Stebėtina, kaip tai p. F. V. nesąmoningai drįsta girties "lankiau visas lekcijas" Juk reikia žinoti, kad Valparaiso mokyklos mokinimo programas susideda iš dvidešimts penkių skirtingų departamentų. Tie departamentai, kiekvienas padalyti į kelias kliasas (žingeidaujantis tą aiškiai galėtų patirti, perskaitęs "Valparaiso University Catalog'ą", kuriame yra paduota mokinimo programa ir visos privilegijos. Tame kataloge nedaugiau yra pasigyrimo mokslo prakilnumo, kaip ir kitų mokyklų kataloguose), taigi kokiu būdu p. F. V. galėjo lankyti visas kliasas, kurių randasi daugiau, kaip šimtas? Čia atvirai galima pasakyti: p. F. V. negalėjo lankyti visų kliasų ir nelankė; todėl mažai ką žino apie mokinimo programą, pamatinius santikius ir mokyklos stovį. Mat p. V. patyrė, kad mokyklos valdy-

tojai H. B. Brown ir O. P. Kinsey yra protestonai ir, tuomi užsiganedinęs, sumanė pranešti visuomenei apie mokyklos stovį, mokslo prakilnumą ir ką lietuviai išmoksta ją lankydami. Gaila, kad p. F. V, nesistengė giliau persitikrinti, kaip tie protestonai atsižvelgia į tikinčius katalikus, ar jie persekioja juos, ar ne; ar kėsinasi pasmerkti katalikų tikėjimą, ar ne. Tas, p. F. V., turbūt, rodėsi nereikalingas ir nerimtas faktas sužinoti, atvykusiam tiesos surasti, apie universitetą; bet pasiremdamas ant savo silpnų egoistiškų patyrimų viešai garsina, jog lietuviams katalikams neyra atsakanti mokykla, pavojinga dorai ir tikėjimui. Pavojų dorai ir tikėjimui visur rasime, jeigu tiktai ieškosime.

Jeigu p. F. V. būtų prisilaikęs daugiau teisybės ir logikos atvykęs surasti "tiesą" apie universitetą, būtų daugiau ką geresnio patyręs. Būtų patyręs, kad tie "protestonai", kuriuos p. F. V. persistatė sau, kaipo, būk, esanti priešininkai katalikystei, nepersekioja katalikų mokslaeivių ir nei mažiausiai nevaržo jų tikėjimo, bet simpatizuoja, taip lygiai katalikams, kaip ir protestonams. Tą esu persitikrinęs. Kiekvieno bertainio pradžioje pats pirmininkas H. B. Brown'as garsina Auditorijoje, kur randasi kokios bažnyčios ir aiškiai pasako, kokioje vietoje yra katalikų bažnyčia, Valparaiso mieste. Taipgi būtų patyręs, kad viena iš seniausių ir didžiausia draugystė Valparaiso mokslaeivių yra "Katalikų Draugystė". Tą pats H. B. Brown'as sako ir pataria katalikams priklausyti prie tos draugystės. Dar galima buvo paimti už faktą ir tą: vyriausis pirmininko H. B. Brown'o sekretorius, pana Corboy, yra katalikė. Viršininkas (Dean) stenografijos departamento, ponas Corboy yra katalikas. Abudu ponas: Corboy ir pana Corboy yra bendrijos sąnariais tos mokyklos. Taigi, jeigu tie protestonai būtų tokiais priešininkais katalikų tikėjimo ir platintojais antikatalikystės, kaip p. F. V. mano, beabejonės nebūtų priėmę bendrijon sąnarių katalikų ir nebūtų suteikę jiems tokių įžymių pozicijų toje mokykloje. Iš to atžvilgio galima spręsti, kad Valparaiso mokyklos valdytojai, nors jie yra protestonai, neyra katalikų tikėjimo griovėjai. To p. V. nežino. Nežino, taip-gi kokiam tikslui Valparaiso mokykla yra įsteigta, ar doros ir tikėjimo išplėšimui, ar svietiško morališko mokslo suteikimui.

Turbūt jam toji mokykla pasirodė niekinga dėlto, kad joje nėra mokinama teologija, o kitos svietiško mokslo šakos, kurios gana praktiškai yra mokinama, p. F. V. regis nepripažįsta už prakilnų mokslą ir naudingą žmonijai. Dar reikia žinoti, jog Valparaiso mokyklos nelanko per jauni lietuviai. Čia atvykę mokinties jau visi suaugę į metus, pilno proto, ir seniai jau turėjo būti supažindinti su religijos principais, ir turėjo turėti įkvėptus doros ir tikėjimo jausmus.

Tiesa, nors nekurie Valparaisiečiai lietuviai mokslaeiviai yra antikatalikai, o priežastimi jų antikatalikystės neyra mokykla, nei jos aplinkybės, bet jų pačių individuališkas ateizmo instinktas. Už tai negalima niekinti mokyklą, nei kaltinti jos fakultetą. Valparaiso mokykloje randasi lietuvių, atvykusių iš Detroit'o lenkų seminarijos, ir iš Lietuvos lankiusių gimnazijas, ir nekurie yra išbuvę po du metu ir daugiau Kauno katalikų seminarijoje, bet doros prakilnumas ir religijos įstatų pildymas pas juos neyra nei kiek augštesnis, kaip ir pas tuos, kurie Valparaiso mokykloje nuo pirmosios raidės pradėjo mokinties. Tai-gi, ar galima niekinti Detroit'o lenkų ir Kauno katalikų seminarijas ir kaltinti jų autoritetą?...

Padavime apie Valparaiso lietuvius mokslaeivius, jų moksliškas išsilavinimas tiek nuspausta žemyn, kiek tiktai galėta, o visai nelogiškai ir nesąmoniškai (? Red). Sako: "Išmokę to, ko septynerių metų vaikas pramoksta žemiausioje mokykloje, jie pučiasi ir stato skiauterę, nes mat baigę... universitetą". Ponas F. V. vos tik kelius surado augščiau prasilavinusius. Du iš tų pažymėjo, "V. ir J. baigusieji kliasinį mokslą", o kitus visai ant žemo laipsnio pastatė. Vienas iš pažymėtų, girdi, "J. yra prisiiręs iki antrųjų medicinos mokslo metų, bet turės baigti Chicagoje, nes Valparaiso augščiau neturi". Štai ir čia nurodymas, — stoka pirmynžengystės Valparaiso universitatei. Mat p. F. V. ir to dar nežino, kad praktiškam užbaigimui medicinos ir dentistikos kursų yra įsteigta kolegija Chicagoje, kuri priguli Valparaiso universitatės autoritetui. Stebėtina, kodėl p. F. V. taip žemina lietuvių Valparaisiečių išsilavinimą. Štai šią vasarą penki iš tų žemamokslių baigs moksliską šaką mokslo (Scientific), o kitais metais rasis daugiau, kaip tiek, kurie baigs; na ir kaip tas gali būt?... Ar užbaigimas moksliškos šakos mokslo yra taip lengvas? Ne! p. F. V. klaidingai suprato Valparaiso lietuvių išsilavinimą: O ištiesų letuviai baigė, baigia ir baigs įvairias mokslo šakas Valparaiso universitete.

Tolesniai, tyrinėdamas privatiškas gyvenimo aplinkybes ir čia rado p. F. V. nemažą doros nupuolimą — mokslo stoką... O kam daugiausiai stoka? gi lietuviams. Štai priminė seną užmirštą patarimą:

> "Truputis mokslo—pavojingas daiktas;
> Gerk iš gilumos arba visai neragauk iš mokslo šaltinio".

Ir koks tai įdomus patarimas: Gerk arba visai neragauk. Regis tiktai ar nebus apsirijęs mokslu p. F. V. begerdamas iš gilumos šaltinio, kad taip nesveikai mano: "Mažas mokslas pavojingas daiktas". Ar ir tame pavojus, kad lietuviai, atvykę Valparaiso mokyklon, pramoksta savo prigimtos kalbos gramatiką, syntaksį, retoriką, iš dalies literaturą ir lietuvių istoriją, taipgi maž daug angliškai... ir, tuomi užsiganėdinę, apleidžia mokyklą? Kadangi daugumas lietuvių dėlto tiktai atvyksta Valparaison, kad, sykiu mokindamiesi angliškai, randa progą prasilavinti lietuviškai. Mokintis lietuviškos gramatikos ir susipažinti nors kiek su pamatiniais lietuvių literatūros principais lietuviams labai reikalinga; nes daug dar lietuvių yra analfabetų ir sunkiai galinčių skaityti lietuviškus raštus. Nejaugi p. F. V. turi ramius jausmus širdyje žiurėdamas į nuvargintą tamsią lietuvių tautą? Nejaugi mano, kad mūsų tauta išsitobulins kulturiškai, turėdama masą analfabetų, o mažai profesionalistų?... Tai ko-gi vertas toks patarimas: "Gerk iš gilumos, arba visai neragauk"? Argi atsako šio laiko žmonių gyvenimo reikalavimui?

Tolesniai, visiškam pasmerkimui, lietuvius Valparaisiečius žemybėn, p. F. V. nurodė visišką jų apsileidimą tikėjimo dalykuose, ir nekuriuos visai nežinančiais jų, sako: "jeigu jiems kas pasakys, būk visi šventieji buvo karaliais, tai jie ir tiki." Na ir čia faktas! Rado jis Valparaiso mokinių būryje ir tokių, kurie būk tikėtų jo sakymui. Tas visai nesąmoningas išsitarimas ir priešingas jo paties padavimams. Jeigu jis netiki Kristaus mokslui, tai tokio pranašo, kaip p. F. V. pasakymams, niekuomet netikės. Stebėtina, kaip tai "Draugo" Redystė įtikėjo tokiems nesąmoningiems padavimams, ir pridėjo savo pastabą (na, nėra ką daugiau besakyti apie tokių "studentų augštą mokslą"). Kaip p. F. V. minėjo, kad Valparaisoje užsilieka daugelis įtiktai dėlto, kad nežino, jog Amerikoje randasi kitos pigios mokyklos (turbūt geresnės). Tai kodėlgi nepasakė, kur yra tos pigios ir geros mokyklos? Lietuviai labai noriai lankytų jas, jeigu būtų galima užmažiau iškaščių daugiau išmokti. Žinote, kad Valparaiso lietuviai mokiniai neyra turtingi. Daugumas iš jų labai siaurose sanlygose stovi ir beveik visi su savais sunkiai uždirbtais pinigais apsimoka savo iškaščius ir stengiasi kiek galima ekonomiškai gyventi.

Valparaiso lietuvių mokslaeivių žemintojai, matyt, nesiliauja. Štai "Draugo" 16-me numeryje, koksai ten "Ne-teologas" užmetinėja lietuviams katalikams, būk jie apsileidžia laisvamaniams. Tas neyra teisybė. Kada L. L. Draugystės susirinkimuose laiko prakalbą laisvamanys ir jeigu savo kalboje peržengia logikos ir morališkumo ribas, tada išreiškia kritiką prieš jo klaidingus išsitarimus, taip lygiai, kaip kad katalikas ką nesąmoningai pasako savo prakalboje; o nei jokio viešpatavimo vieni ant kitų neturi. Kitas užmetimas, sako jis: "Gėda net pasakyti, jog ligšiol Valparaiso lietuviai studentai nei vieno sykio nėra matę pas save lietuvio kunigo". Matyti ir p. "Neteologas" nežino dalyko prižasties, nors, turbūt, vietinis. Pora metų atgal vienas iš gerbiamųjų kunigų, klebonas lietuviškos parapijos Chicagoje, atrašė laišką Valparaiso lietuviams mokslaeiviams, pasižadėdamas atvykti ir išguldinėti religijos dalykus, jeigu būtų leidžiama Valparaiso mokykloje. O kada lietuviai parašė laišką pranešdami, jogei galima yra, ir prižadėjo laukti atvyksiančio, tada gerbiamasis klebonas neatsiliepė ir savo prižadėjimą dar lig šiolei neišpildė. Praeitą pavasarį kitas jaunas kunigas, taipgi iš Chicagos, atrašė laišką, prižadėdamas atvykti Valparaison ir aprūpinti lietuvius katalikus dvasiškais reikalais. Tąsyk jie suskubo pasirūpinti vietą atvyksiančiam. Nuėjo pas vietinį katalikų kunigą prašyti prieglaudos, kuris labai prielankiai prižadėjo užlaikyti, nors ir kelias dienas be jokio už tai atlyginimo, tada parašė laišką pasižadėjusiam, užprašydami atvykti. Gerbiamasis kunigas nieko ant to neatsakė ir neatvyko. Taigi kas tuose atsitikimuose kaltas? Tepasako p. "Ne-teologas".

Nesuprantamas dalykas, kokio tikslo tie korespondentai tikisi atsiekti pasmerkę žemybėn Valparaiso lietuvius mokslaeivius ir nužeminę tą mokyklą? — Netikiu, kad tokie nesąmoningi ir vienpusiški išdėstymai abelnų santykių pajudintų doriškus jausmus ir ričtų sympatijos ryšių įvairių nuomonių lietuvių mokslaeivių jaunuomenę. Man rodos geidžiantieji taisyti klaidas mokslaeivių jaunuomenės, privalėtų moksliškais faktais išparodyti dalykus ir duoti pavyzdingą pamokymą, o ne žemindanti įvairiais būdais. Nes nesąmoningi žeminimai rauga tiktai daugiau pagiežos raugo, kurio niekas nenorės gerti.

M. E. Žaldokas.

ATSAKYMAS ANT VALPARAISIEČIO ATBALSIO.

Pone M. E. Ž! Susimildamas, nekaltink "Draugo", nes jis nėra prasikaltęs. Aš pats prisiimu ant savęs visus tamstos pagyrimus ir tamstos papeikimus, nes aš tai rašiau anuos straipsnius — ir rašiau gyvą teisybę. Jeigu pamelavau ką, tai priderėjo netiesas išparodyti, o neužsipuldinėti be reikalo ant kaltų ir nekaltų. Jeigu savo straipsnį pavadinai "atbalsiu", tai jisai turėjo buti vientik atbalsiu mano žodžių, kuriuos rašiau "Drauge", — o aš rašiau vien apie lietuvius mokinius Valparaiso universitete. Privatiniai dalykai "atbalsyje" neprivalėjo rasti vietos.

Aš rašiau, kad Valparaiso lietuviai moka vienų-vien tik girtis. Tarp jų mažai tėra augštai moksle pasiirusių. Pernai penki baigė mokslo (scientific) skyrių, užpernai vienas — tas tiesa, bet iš to dar neišeina, kad mano žodžiai: "jie pradeda mokslą nuo pirmos raidės" butų visai neteisingi. Kad rašiau tiesą, tamsta pats pripažisti.

Aš rašiau, kad Valparaiso universitetas nėra katalikų mokykla ir kad lietuviai (bent jų daugumas) važiuoja ten, to dalyko nežinodami... Ar aš parašiau netiesą?...

Aš sakiau, kad pas didesnę Valparaiso lietuvių mokinių dalį tikėjimas yra apmiręs. Tamsta pats tatai patvirtini. Tai kur netiesa?

Ką aš rašiau, žino visi "Draugo" skaitytojai, — o tamsta mane bari, neduodamas jokio atsakymo ant to, ką rašiau. Sakai, kad nebandysi teisinti nei savęs nei kitų: "pasmerktųjų žemybėn" — vien stengsiesi paduoti visuomenei platesnį supratimą apie Valparaiso. Na, tai vadinasi šiteip: aš esu melagis, "pasmerkėjas žemybėn" savo buvusių draugų, bet tamsta nenurodai, kame bučiau pamelavęs ir pasmerkęs, nes tamstai pritruko noro ir pačiam "teisinties" ir teisinti kitus. Mano pranešimai tapo pavadinti "vienpusiškais", o neparodyta, kame tasai vienpusiškumas apsireiškia.

Ir vėl: vieton kalbėti apie Valparaiso ir parodyti, kokia tai vieta, kalbi vien apie mane ir mano asmeniškus reikalus. Nenori paaiškinti, kokie ten lietuviai — tik klausi: ar gali buti tokiais tenykščiai lietuviai—mokiniai? — Atsakau: Kodėl ne? Kas jiems užgins tokiais būti?... Tamstos pridermė buvo parodyti, kad jie tokiais **nėra**, o ne klausti: **ar gali buti?**...

Mano važinėjimas į Notre Dame ir Chicago — tai mano naminis reikalas. Važinėjau laisvomis dienomis — todėl nei sau nei kitiems jokios pragaišties nepadariau. Jie visai nesikiša į apkalbamąjį čia dalyką.

Dabar apie "Chatauqua". Jinai yra kas metai laikoma per 10 dienų netoli unversiteto pritinkamoje girioje. Apie ją yra daromi dideli garsinimai, pardavinėjami tikietai išaugšto, net patįs profesoriai ragina lankyti ją

(retorikos mokytojas liepia net rašyti "kompozicijas" apie Chautauqua — taip buvo bent tada, kada gyvenau Valparaisoje). Aš pats nusipirkau tikietų už $1.50. Lankydavau parodas, bet ne taip, kaip tamsta rašai, o vakarais nereikalaudavau jokios globos pareinant namo, nes esu 25 metų vyras, o ne 15 metų vaikas. Buvo pažadėtas toje Chautauquoje katalikams katalikų kunigas — bet jo nebuvo, o protestonų kunigužiai, žinoma nei nebandė katalikų kalbinti, kad laikytųsi savojo tikėjimo. Nesakau, kad Valparaiso universitetas persekiotų katalikų bažnyčią ir tikėjimą, bet tamsta pats žinai, jog universitetas nėra katalikiškas...

Atkartoju: jei Valparaiso lietuviai moksle žemai stovi, tai kalti patįs lietuviai, o ne universitetas. Pats universitetas nestovi žemai. Klausimas apie universitetą tapo pakeltas už discipliną, joje užlaikomą. Ne aš vienas rašiau apie tatai — rašė ir kiti... Kam-gi prie manęs vieno prikibai F. V.

Šiuomi užbaigiame ginčus apie Valparaiso lietuvius.

Redakcija.

XXV Seimas Sus. L. R. K. Amerikoje.

Jubilėjinis seimas S. L. R. K. A. prasidėjo iškilmingomis šv. mišiomis šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje Plymouth, Pa. Po mišių tapo nutraukta fotografija delegatų su kun. A. Burbos paveikslu viduryje. Ant kapinių prie kun. Burbos paminklo trumpai prakalbėjo kun. S. Pautienius, Susiv. prezidentas. Bažnyčioje ir ant kapinių susirinko netik delegatai, bet ir daugelis šiaip jau žmonių.

Seimas prasidėjo Majestic salėje, pusiau dvyliktą valandą Viešpaties malda. Prakalboje kun. Pautienius nurodė reikalingumą savytarpinės meilės ir vienybės. Iš raporto sekretoriaus Krušinsko pasirodė, jog praeitais metais Susiv. nupuolė tik 202 nariais. Delegatų priimta draugе su klebonais ir sena vyriausybe 76. Kandidatais į seimo vedėjus perstatyti K. Vaškevičius iš Newark, N. J., ir kun. F. B. Serafinas iš Chicago. Slaptu balsavimu p. Vaškevičius gavo 45 balsus, kun. Serafinas — 29. Tokiu budu seimo pirmininku pasiliko p. Vaškevičius.

I sekretorium išrinktas p. M. Kadzevskis iš Chicago (gavo 35 balsus), antru sekretorium didumu balsų išrinktas kun. Al. Jurgutis iš Allegheny, maršalka p. A. Višniauskas iš Plymouth, Pa. Sesija pasibaigė 20 minutų po 1 valandai.

II SESIJA.

Antroji sesija atsidarė pusiau ketvirtą valandą popiet — jau J. Zdanavičiaus salėje (salė "Majestic" pasirodė neatsakoma iš kelių atžvilgių). Išrinktos komisijos mandatų sutvarkymui, knygų peržiūrėjimui, išrinktas presos komitetas (jam pavestas nusiuntimas pasveikinančio telegramo šv. Tėvui). Po to skaityta telegramai (tarp jų nuo Marijampolės "Žiburio") ir pasveikinantįs laiškai.

Pernykščio seimo protokolą skaitė p. Krušinskas. Protokolas priimtas su mažais pataisymais (nuo delegatų pareikalauta, kad jie neprigulėtų prie masonų ir kitokių priešingų katalikų bažnyčiai organizacijų, kad butų įdėta protokolan, jog ir kun. M. Kriaučiunas sakė pamokslą Clevelande prieš seimą).

Kun. Pautienius atiduoda p. Vaškevičiui Šusiv. dokumentus. Nori taip-pat atiduoti ir kun. Staknevičiaus čekį ($2208.51), bet seimas nutaria čekį sugrąžinti kun. Staknevičiui, idant jis pats Susiv. pinigus atiduotų naujam kasieriui.

Mandatų peržiurėjimo komisija paduoda savo raportą, bet seimas jo nepriima. Reikalauta nuo komisijos, kad ji paduotų raportą vien apie 2-os ir 7-os kuopų delegatus (tos kuopos buvo išrinkusios perdaug delegatų).

Antroji sesija tęsėsi be jokios pertraukos nuo 3:30 iki 7 vakaro.

Aštuntą valandą "Aušros" draugija davė gražų koncertą selėje Majestic.

Iš Amerikos.

107 metų imigrantas.

New York, 5 d. birželio. Vakar atvažiavo į Ameriką seniausias imigrantas, turintis net 107 metų amžiaus. Jis vadinasi Petras Bekel, atkeliavo čia su savo sūnumi Jurgiu, 70 m., ir anūku Fredriku, 45 m. senumo. Pastarasis buvo su pačia ir dvejeta vaikų.

Bekeliai yra vokiečiai iš pietinės Maskolijos ir važiuoja į Šiaurinę Dakotą pas savo turtingus gimines farmerius. Jie atsivežė su savim $4.500.

Rado sūnų numirus.

Pottsville, Pa. Tulas Mykolas Argoviče, iš Maskolijos, atvažiavo pas savo sūnų į Minersville, Pa., norėdamas padaryti jam smagumą netikėtu atvykimu. Bet koksgi buvo jo nuliūdimas, kuomet dasižinojo, jog sūnus tapo užmuštas mainose tą pačią dieną, kada jis išsirengė į tolimą kelionę.

5 milijonai dolerių dovanų.

New York, N. Y. Daktaras N. Murray Butler, Columbia universiteto prezidentas, apreiškė, jog jųjų mokykla pereitais mokslo metais gavusi davonų net 5 milijonus dolerių.

Aštuoni užmušti.

Allentown, Pa. Aštuoni akmenų skaldytojai tapo ant vietos užmušti ir keturi sunkiai sužeisti atsitikus eksplioзijai akmenų laužykloje Lehigh Portland Cement kompanijos West Coplay'e. Užmuštiejie buvo vedę ir palieka našles moteris ir po keletą našlaičių.

Royal Blue trūkio nelaimė.

Wilmington, Del., 5 d. birželio. Royal Blue ekspresas, bėgantis iš Washington'o į New York'ą Baltimore ir Ohio gelžkeliu, užvažiavęs ne ant tos išsukos nusmuko nuo rėlių. Lokomotyva ir tavorinis vagonas apsivertė. Mašinistas išsigelbėjo lengvai susižeidęs, pečkurys-gi žuvo. Iš keleivių nenukentėjo niekas.

Kalėjimas už taksų nemokėjimą.

Harrisburg, Pa. William Dasher iš Royalton pasodinta kalėjiman už atsisakymą mokėti $2.15 taksų. Kitais

metais jis atidirbdavęs miestui už taksas, bet šįmet nenorėjo nei dirbti nei mokėti, už ką ir pateko šaltojon.

Gelžkelių aukos.

Harrisburg, Pa. Užbaigtos skaitlinės parodo, jog Balandžio mėnesyje 101 asmuo užmušta ant gelžkelių. Iš jų 77 užmušti ir 698 sužeisti trūkių, o 24 užmušti ir 353 sužeisti tramvajų.

Baudžia už negerą ice cream'ą.

Harrisburg, Pa. James Faust, gryno maisto komisorius, įsakė suareštuoti šešis ice cream'o pardavinėtojus Lancaster paviete už nepildymą įstatymų apie maisto grynumą.

Šalna užkenkė javams.

Malone, N. Y., 5 d. birželio. Žinios iš visų šiaurinių New Yorko valstijos miestų praneša, ten buvus Petnyčioje didelę šalną, kuri padarė už tūkstančius dolerių blėdies Iššalo bulvės, kornai, apyniai, dobilai, visokios daržovės ir ką tik užsimezgę vaisiai.

Zbyszką apgalėjo.

Pereitą savaitę, Chicagoje, garsus lenkų drūtorius Zbyszko ėmėsi su Gotch'u. Šį sykį bet neapveikiamam Zbyszkai visai nesisekė. Gotchas parmetė jį du kartu: pirmą syk' į 6½ sekundas, antrą syk' į 27½ minutas. Sako, Zbyszko buvo nesveikas, užtai taip lengvai tapo pergalėtas. Gotchas ir ant toliaus pasilieka visasvietiniu drūtoriu.

Iš darbo lauko.

Harrisburg, Pa., 5 d. birželio. Vakar apskelbta, jog visi Pennsylvania gelžkelio kiemų darbininkai nuo 1 d. šio mėnesio gaus didesnes algas. Tas pranešimas nudžiugino apie tūkstantį žmonių.

Buffalo, N. Y., 5 d. birželio. Keturi šimtai mašinistų, dirbančių dėl Otis Elevator Co. plento, pasiuntė kompanijai notą, jog jie straikuosią, jeigu jųjų reikalavimų pastaroji neišpildytų. Mašinistai reikalauja mažiausia $2.75 dienai ir devynių vietoje dešimties valandų darbo.

Los Angeles, Cal. Penkiolika šimtų mašinistų, liejikų ir modelių dirbėjų sustraikavo, reikalaudami didesnių algų. Tikimasi ir kitų dirbtuvių darbininkus mesą darbą. Straikierai reikalauja aštuonių valandų darbo ir keturių dolerių dienai.

Ogden, Utah. 1 d. birželio tapo ekspliozijos užmušti 25 darbininkai akmenlaužyklų cemento dirbtuvėse Devil's Slide, 30 mylių į vakarus nuo Ogden.

Cincinnati, Ohio. Daugiau nei du tūkstančiu motormonų ir konduktorių Cincinnati Traction kompanijos gaus nuo 1c. iki 3c. valandai daugiau. Sykiu ir Ohio Electric Railway kompanija vienu centu valandai pakėlė algas 500 savo darbininkų.

Delaware and Hudson Co. partraukė į Parsons, Pa., keletą šimtų vyrų, idant jie dirbtų tų kompanijų mainose. Mat, Pennsylvania Coal Co. darbininkai straikuoja jau nuo poros savaičių, už tai kitos kompanijos stengiasi kuodaugiausia anglies išimti, idant jos niekur nepristigtų.

MOTERIŲ LAIKRAŠTIS.

Gavome nuo p. Marės Viskoškienės iš Chicago atsišaukimą į lietuves moteris. Neturėdami vietos, negalime įdėti viso raštelio, paduodame tik jo turinį.

Lietuvėms reikalinga turėti savąjį laikraštį, panašų, kaip turi tokius laikraščius svetimtautės. Laikraštis butų kelrodžiu į platesnį savo reikalų pažinimą ir uždavinių atsiekimą, kaip šeimynoje, taip ir kitokiame gyvenime.

Moterių priedermės yra daug skirtingesnės, kaip vyrų. Nuo moterių priklauso musų tautos ateitis Amerikoje, nes nuo jų priklauso geras kudikių išauklėjimas; nuo moterių priklauso taip-pat šeimynos laimė, sveikatą, nanų skaistumas ir malonumas. Tiems reikalams pašvęstas laikraštis galės buti kelrodžiu ir šitame atžvilgyje. Jisai supažindįs moteris su jų priedermėmis ir pamokins ne vieno gero dalyko. Bet supažindins dar su kitais reikalais — jis apims ir platesnius reikalus, veikiamus ir ideališkus, ir plačią moterių gyvenimo peržvalgą. Jis nebus vienpusiškas nei partyviškas — bet visuomeniškas moterių laikraštis.

Viskas tas prigulės nuo pačių moterių: jei jos supranta šį reikalą ir pripažįsta jį naudingu, tai jį parems, ir toks laikraštis įvyks. Jeigu iš kelių dešimčių tūkstančių Amerikoje gyvenančių lietuvaičių atsiras atsakomas skaičius norinčiųjų paremti šitą reikalą, tai laikraštėlis, kad ir nedidelis, išeis. Nuo laikraščio ėmėjų prigulės ir jo didumas. Tarp musų dar nėra labdarių, tai-gi visas laikraščio pasilaikymas turės remties ant prenumeratos.

Todėl pirmiausiai reikalinga žinoti, kiek rasis lietuvių moterių, kurios prisižadės tokį laikraštį užsiraštyi. Laikraščio kaina nebus didesnė, kaip vienas doleris už metus. Jeigu ėmėjų skaičius daugintųsi, laikraštis didintųsi ir tobulintųsi, bet kaina pasiliktų vis vienoda. Laikraštis butų mėnesinis, žurnalo išvaizdos.

Moterių, pritariančių šitam užmanymui, meldžiame parašyti privatiškus laiškelius su prižadėjimu, kad žinotumime, kiek tokių moterių rasis, nes be tam tikro užsisakytojų skaičius negalime nieko pradėti. Laiškeliai, pritariantieji šitam sumanymui, bus palaikyti prižadėjimais prenumeratos. Su atsakymais reikia nesivėluoti. Butų gerai juos gauti prieš pabaigą liepos (July) mėnesio šių metu.

Reikia siųsti antrašu:

Marė Viskoškienė,
2825 Union Ave.,
Chicago, Ill.

KONCERTAS.

Nedėlioje Sans Souci parke skaitlinga Oppenheim'o orkiestra griež bažnytinę muzikę. Tą dieną įnėjimas į parką dykai. Parkas šįmet puikiai įrengtas, atsilankantiejei gali smagiai laiką praleisti.

KATRIUTĖ.

TRIVEIKSMIS DRAMOS PAVEIKSLĖLIS IŠ LIAUDIES GYVENIMO.

Lenkiškai parašė **KARVATOVA.**
Vertė **A. VĖGĖLĖ.**
Eiles sudėjo **A. ŽALVARNIS.**

(Seka)

Darata. Katriutė yra nedrąsumo pavyzdys, Rožė gi išdyki ir perdrąsi. (Į šalį) Koks tai geras vaikinas, nors jaunas, tečiaus gali nuspręsti dorybę. (Balsiai) Pranuk, gaila man tave liudną čia palikti. Eikime drauge vakarienės valgyti ir pasilinksminti midum, eiva, nes aš turiu eiti, kadangi Jokūbas gali ateiti manęs pašaukti.

Pranas. Palik mane čia, Darata; čia man geriau... tik vieno prašau tavęs.

Darata. Ko, mano mielas vaikeli?

Pranas. Niekam nesakyk apie mūsų pasikalbėjimą, nesakyk žmonėms, jog myliu ją kaip beprotys! (Užsidengia delnais veidą.)

Darata. Pranuk, Pranuk!

Pranas. Viešpatie neapleisk manęs!

(Už scenos girdėti Jokūbo šauksenas: Darata! Darata!)

Darata. Jau turiu eiti, šaukia mane. Pranuk, nusiramink.

Pranas. Pasimelsk už mane, Darata.

Darata. Gerai, doras vaikeli, tečiaus ir tu dar būsi laimingas! (Išeina pro kairiąsias duris.)

SCENA VII.

Pranas, paskiau Rožė ir Jonas.

Pranas. Laimingas! aš? Neikuomet, nes esmi našlaitis! Nors dori žmonės priglaudė, visgi našlaičiu ir pasiliksiu... Mano tėvynė ir laimė ne žemė (rodydamas augštyn), bet dangus! (Žiuri išsikoręs pro langą.)

(Pro vidurines duris smarkiai įeina Rožė, paskui ją Jonas; abudu eina scenos prišakin, nematydamu Prano.)

Rožė. Jonai, nepersekiok manęs; eik sau pas savo Katriutę, kurios žiedą ant piršto turi!

Jonas. Rože, Rožyte, tik vieną žodelį! Žinai, jog tave už visas labiau myliu!

Pranas (piktai į šalį). Ką girdžiu! Ar tokį tai žmogų myli Katriutė?!

Rožė. Tais pačiais žodžais prisiekei Katriutei, o dabar drysti man juos atkartoti?!!

Jonas. Tėvas verčia mane... Negaliu mylėti Katriutės... tu viena mano saulele! Rožyte!

Rožė (pertraukdama). Niekšas esi, nes nors jos nemyli, bet dėl pinigų nori vesti ją!

Jonas. Suprask mane, Rožyte, tėvas liepia — aš turiu klausyti.

Rožė. Ta, niekam vertas žmogau, leidies vedžioti save už nosies ir apgaudinėji kitus!

Jonas. Matai, kad esmi nelaimingas... paguosk mane ir mylėk!

Rožė. Taip, norėtum pažaisti su manim, o vesti Katriutę... ačiu! (Trepsi koja ir eina).

Jonas (maldaujančiu balsu). Rožyte, neatsitrauk nuo manęs taip užsirūstinus. (Eina paskui ją. Abudu išeina).

Pranas (supykęs). Kraujas verda gyslose matant Jo ną. Tai jis ketina būti mano mylimosios Katriutės vyru, jis turi būti brangiausiojo mano turto globėju?! (Po valandėlės) Ne, nedaleisiu to! Eisiu pas Jokūbą, išpažinsiu kaip tėvui... Ne, negaliu to padaryti... palūkėsiu. Bet einu sekti jų... Ne... ir tai negalima, nedarysiu to. Dieve, Dieve, padėk man, sergėk mano Katriutę! Tu gi, latrai, prisiekiu, atsakysi man už kiekvieną padarytąją Katriutei skriaudą! (Išbėga pro vidurines duris.)

Toliaus bus.

REDAKCIJAI PRISIŲSTI LAIŠKAI.

Pittston, Pa.

Gerbiamoji "Draugo" Redakcija!

No. 21 Jųsu laikraščio patilpo neteisinga žinia. Kadangi laikraštininku suvažiavimas yra nutaręs bausti melagius korespondentus, tai aš pasitikiu, jog ir jųs prisilaikydami to nutarimo, neteisingam savo korespondentui uždėsite atsakančią bausmę, darodžius jo prasikaltimą.

1) Jusų Reporteris pamelavo, jog aš laikau galanterijos krautuvėlę. Šia prekyste čion užsiima mano artimas kaimynas, tulas Fegelman, dievobaimingas žydelis. Varyti konkurenciją prieš kaimyną aš laikau nusidėjimu prieš visokį bizenes. 2) Mano "pančiakos ir kiti geresni daiktai" tapo išvogti tuom tarpu, kada aš po ilgo dienos darbo sunkiai miegojau (patėmiju, jog aš miegu ant antrų lubų). Mat, aš permačiau, jog retoji viešnia, Halley'o kometa, ant mano nelaimės tą naktį nepasirodys, nes rūstus debesys buvo uždengęs jos skaistų veidą. Atidėjus į šalį klaidingą laikraštyje padavimą, aš pilnai tikiu, jog jųsų Reporteris yra tris kartus gudrenis už vietinę Pittston'o policiją. Tai-gi jei Reporteris apsiimtų piktadarius susekti, tai už sąžiniską pasidarbavimą ypatiškai, ar per laikraštį, prižadu prideranėiai atlyginti. Tikiu, jog šis mano atsiliepimas tilps Jųsų garbingame laikraštyje. Širdingai dėkavodamas už simpatiją, liekuosi su pagarba.

Jurgis Kozakeviče.

Redakcijos Prierašas. Su mielu noru talpiname p. Kozakevičiaus atsiliepimą. Buvome besirengią smarkiai pabarti Reporterį už tokį skaudų įžeidimą Pittstono pirklio, bet jis kaip pradėjo teisinties įvairiais budais: žinią, girdi, sėmiau iš angliškų dienraščių, girdėjau nuo žmonių, mačiau p. Koz. krautuvėlėje kelnių, marškinių, pančiakų, kaklaryšių, čeverykų ir kitokių daiktų — kad męs ėmėme ir atsileidome. Tikimės, jog ir p. K. taip-pat dovanos lengvai musų bendradarbiui ypač, kad p. K. turi labai gerą širdį, kas matyti kad ir iš to, jog jis laiko nusidėjimu stoti konkurencijon su dievobaimingu žydeliu.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

K. Šeštokui, Valparaiso, Ind. — Tamstos "Atsakymas Debesylui" nėra jokiu atsakymu. Nei Maironis, nei Daukantas nei kas kitas (kurio pagelbos šaukiesi) neišteisina tamstos pasakymo, buk Lietuva nustojo savystovios valstybės per... kryžeivius. Ligišiol buvo manoma, kad kryžeiviai prisidėjo prie Lietuvos sudrutinimo ir pavertimo jos valstybe, o ne ją pražudė. Tamstai polimizuoti nesiseka — velyk mesk tą amatą šalin. P. Debesylas klausia, kokias knygas platino po Lietuvą kryžeiviai, o tamsta atsakai ne apie kryžeivių, bet jezuitų knygas, da-gi vadini tąs knygas šlamštais, neišvardindamas nei autorių nei knygų, iš ko pasirodo, jog tamsta nežinai nieko nei apie jezuitus (ir kitus "zokonikus") nei apie jų parašytasias knygas. Rašant, kritikuojant, arba atsakinėjant reikia visados buti rimtu... Bet dėja, rimtumo visai nematyti tamstos atsakyme. Kartais išrodo, lyg tamsta nežinotum, kas yra krikščionybė, kas altruizmas, kas kalvinizmas, kas jezuitizmas, kas kitokie — "izmai" ir "ybės". Žinoma, nėra nei priežasties reikalauti nuo tamstos, kad žinotum, kas yra mokslas, kas prietarai. Jeigu žmogus pradeda kariauti žodžiais, kurių tikros prasmės nesuima, tai gali prirašyti visokių nesąmonių ir da-gi savinties sau visą tiesą. Niekas jo neperkalbės, niekas neįtikįs.... Tamsta esi tokiame padėjime. Mums gaila, kad tamsta manai, buk tamstos pirmasis raštelis "Tėvynėje" ir dabartinis "Atsakymas Debesylui" yra pilni visokios išminties ir tiesos. Artesnis susipažinimas su dalykais, kuriuos tamsta išniekini, labai tamstai pravertėtų. Tamsta regimai neini pamokslų klausyties, nei nebandai susipažinti su katalikų bažnyčios mokslu. Daug "mokslų" ir "prietarų" išgaruotų iš tamstos galvos, jei tik pabandytumei susipažinti su tais dalykais, kurių nepažįsti.

Rankraščių męs negrąžiname savo lėšomis.

F. Starinskui, So. Boston, Mass. Butų buvęs geras straipsnelis, bet atėjo per vėlai. Dabar, po seimo, jis neturi vertės. Dėlto jo ir nededame.

75-os kuopos Viršaičiams. Ir atėjo pervėlai ir atsižymi asmeniškumais. Pagalios visas dalykas galėjo išsiaiškinti seime. Per vėlu dėti į laikraštį.

Tautieti! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius MIKAS SLAPIKEVIČIUS, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas
KUN. S. PAUTIENIAUS.
Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.
Kaštuoja $2.00 ir 15c. persiuntimui
Adresas: REV. S. PAUTIENIUS,
GIRARDVILLE, PA.

A. UZUMECKIS,
Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.
Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.
Persamdo karietas vestuvems, krikštinoms ir t.t.
Priima lavonus ir iš kitų miestų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį.
324 **WHARTON, ST. PHILADELPHIA, PA.**
TELEFONAI:
Bell Lombard 27—39 A. Keystone Main 42—18 D.

TĖMIKYTE LIETUVIAI!
Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių keliauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakortes pas:
JONA NEMETH'A,
3 N. MAIN STR., WILKES-BARRE, PA.
O kodėl? Nes turi gerą prižiurėjimą, parankią kelionę, kad tartum kaip ir pačios kompanijos būtų pirkę laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaulyj.

DR. I. W. MENDELSOHN,
Lenkiškas Gydytojas.
PRIEMIMO VALANDOS: 8—10 iš ryto, 3—4 po piet, 7—8 vakare.
50 **South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.**
Peoples telephone 1585. Bell telephone 756.

Swalm Hardware Co.,
No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.
Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

JUOZAS SUKIS,
Geriausias fotografistas visoje apielinkėje.
Norinčius priėma mokytis ant fotografo. Visi lietuviai privalo traukti savo paveikslus pas viengentį.
9 WILLIAM ST. PITTSTON, PA.

FABIOLĖ,
Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.
Gaunama pas:
REV. V. VARNAGIRIS,
312 **S. 4th St., BROOKLYN, N. Y.**

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.
Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryžeorieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestas siun-
ANTANAS PUTIRSKAS,
144 **W. Market Street, Scranton, Pa.**

OFFICE NEW PHONE 37. **RESIDENCE** 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, **Wilkes-Barre, Pa.**

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1005. **Senas Telefonas 659.**

DR-AS ALBERTAS KAUFMAN,

—: **GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS.** :—

Specijalistas nuo visokiu ligu.

Gydo net labiausei užsisenejusias chroniškas vyru, moteru ir kudikiu ligas. Galima susikalbeti, lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai.

51 N. Washington St., **Wilkes-Barre, Pa.**

"DRAUGO"

SPAUSTUVĖ

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA

ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

F. J. Gillis,

Pas jį galima gauti visokių torielkų, bliūdų, stiklų, puodų, liampų ir visokių virtuvei reikalingų daiktų. Yra iš ko pasirinkti. Ateikite persitikrinti.

102—104 **S. MAIN ST.,** **WILKES-BARRE, PA.**

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK,

71 PUBLIC SQUARE, WILKES-BARRE, PA.

KAPITOLAS $150.000. **PERVIRŠIS** $375.000.

Moka 3-čią nuošimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietų, subatomis nuo 9—12 vidurdienyje.

Galima susikalbėti lenkiškai.

DR. ALFRED J. WENNER,

77 South Washington Str.

Wilkes-Barre, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviszka Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčiu ant Geriausiu Liniju

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuos

Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9- val. vak.
Nedelioje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., - Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokiu maldaknygiu ir szvietišku knygu visokiose kalbose :: :: :: :: ::

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

VIENATINĖ LIETUVISKA DIDELĖ KRAUTUVĖ. Geriausių armonikų, skripkų, klernatų, koncertinių trubų ir daugybė visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dziegorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drukavojamų mašinukių, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierų gromatų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už $1.00. Dailių atidaromų altoriukų ir pavinčiavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o apturėsi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klasos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus Kviečiu visus atlankyti su visokiais pirkininis ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St., **St. Dep. D.** **Brooklyn, N. Y.**